

ПЛАН РАЗВОЈА ОПШТИНЕ СЕНТА 2022-2030 PLAN

Сента, 2022. година

ПОЗДРАВНА РЕЧ ПРЕДСЕДНИКА ОПШТИНЕ СЕНТА

План развоја Општине Сента који се налази пред Вама је резултат вишегодишњег рада локалних стручњака, именованих радних група, секторских експерата и цивилних заједница. Стручну подршку у изради Плана развоја општине Сента пружила је Регионална развојна агенција Панонрег из Суботице, дугогодишњи партнер локалне самоуправе, а процес и израду наведеног документа финансијски је подржао Покрајински секретаријат за регионални развој, међурегионалну сарадњу и локалну самоуправу.

Пуно труда и времена је уложено у прикупљање, обраду и анализу података, у процену стања и у изналажење предлога за решење проблема из области привреде, квалитета живота и друштвеног развоја.

Основу овог документа чине и Локална актуелна стратешка документа и акциони планови као што су: Локални еколошки акциони план (ЛЕАП) општине Сента за период 2015– 2025, Акциони план за период од 2021. до 2023. године за спровођење стратегије запошљавања у Републици Србији за период од 2021. до 2026. године, Локални акциони план за унапређење положаја избеглих, интерно расељених лица и повратника по основу реадмисије у општини Сента за период 2019 – 2023, Локални акциони план за социјално укључивање рома и ромкиња у општини Сента за период од 2017. до 2025. године.

План развоја Општине Сента представља визију наше заједнице и даје смернице за побољшање услова живота наших грађана. За његову израду одабрали смо методологију која је омогућила активно учешће најзначајнијих актера са подручја из приватног, цивилног и јавног сектора, који су подељени у две тематске групе : друштвени развој и квалитет живота и локални економски/привредни развој. Тематске групе су кроз радне састанке и радионице, идентификовале све елементе који чине овај План. У намери да се процес анализа постојећег стања и дефинисање визије и приоритетних циљева учини доступним што већем броју суграђана, организована је и онлине, анонимна анкета за грађане, те је анкету попунило око 400 особа. Циљ сарадње је стварање што бољих услова за одрживи развој путем континуалне комуникације са свим учесницима из приватног и јавног сектора и грађана.

Израда Плана развоја Општине Сента завршена је у фебруару 2022 године, а Скупштина општине Сента усвојила ју је 29. 03. 2022. године. Захвални смо свима који су дали свој допринос на изради овог плана. Верујем да ће документ поставити нове основе за развој и да ћемо са реализацијом постављених приоритетних циљева остварити да наша општина Сента буде успешна и развијена општина задовољних грађана.

Рудолф Цегледи
Председник општине Сента

САДРЖАЈ:

ЛИСТА СКРАЋЕНИЦА	5
1. МЕТОДОЛОШКИ ПРИСТУП И ПРОЦЕС ИЗРАДЕ ПЛАНА РАЗВОЈА ОПШТИНЕ СЕНТА И ЦИЉЕВИ ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА	6
2. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ОПШТИНИ	10
<i>2.1. Географски положај .....</i>	<i>10</i>
<i>2.2. Историјат .....</i>	<i>11</i>
<i>2.3. Организациона структура .....</i>	<i>13</i>
3. ПРЕГЛЕД И АНАЛИЗА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА	14
3.1. Друштвени развој и квалитет живота	14
3.1.1. Основни демографски подаци	15
3.1.2. Образовање	17
3.1.3. Здравствена заштита	20
3.1.4. Социјална заштита	21
3.1.5. Правосуђе/безбедност	22
3.1.6. Расходи корисника буџетских средстава	23
3.2. Урбани развој и заштита животне средине/комуналне делатности	25
3.2.1. Основни подаци	26
3.2.2. Заштита животне средине	26
3.2.3. Грађевинарство	28
3.2.4. Финансијски показатељи Јавно комуналних предузећа	29
3.3. Локални економски/привредни развој	31
3.3.1. Привредна друштва и предузетници	32
3.3.2. Пословање привредних друштава и предузетника	33
3.3.3. Запосленост и зараде	35
3.3.4. Подстицаји регионалног развоја	37
3.3.5. Туризам	38
3.3.6. Пољопривреда	39
3.3.7. Финансијски показатељи општине	40
4. SWOT АНАЛИЗА ПО СЕКТОРИМА	43
4.1. SWOT анализа-Друштвени развој и квалитет живота	43
4.2. SWOT анализа- Локални економски/привредни развој	44
5. ВИЗИЈА И РАЗВОЈНИ ПРАВЦИ ОПШТИНЕ СЕНТА	45
5.1. Визија Општине Сента	45
5.2. Развојни правци Општине Сента	46

6. ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉЕВИ ПЛАНА РАЗВОЈА ОПШТИНЕ СЕНТА.....	47
<i>6.1. Преглед приоритетних циљева по развојним правцима .....</i>	<i>47</i>
<i>6.2. Мере за реализацију приоритетних циљева по развојним правцима.....</i>	<i>48</i>
7. ВЕЗА ПРИОРИТЕТНИХ ЦИЉЕВА ПЛАНА РАЗВОЈА ОПШТИНЕ СЕНТА СА ЦИЉЕВИМА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА УН И ПРИОРИТЕТИМА ЕУ ЗА ПЕРИОД 2021-2027.....	53
<i>7.1. Циљеви одрживог развоја УН (Агенда 2030) .....</i>	<i>53</i>
<i>7.2. Приоритети ЕУ за период 2021-2027.....</i>	<i>55</i>
8. ПРИОРИТЕТИ И ИНВЕСТИЦИЈЕ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ОПШТИНУ СЕНТА, КОЈИ НИСУ У НАДЛЕЖНОСТИ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ ИЛИ ЈЕСУ АЛИ ЗАХТЕВАЈУ ПРЕТЕЖНО СУФИНАНСИРАЊЕ.....	56
<i>8.1. Пројекти од значаја, и у надлежности локалне самоуправе, који захтевају претежно суфинансирање.....</i>	<i>56</i>
<i>8.2. Приоритети и инвестиције од значаја за Општину Сента који нису у надлежности локалне самоуправе.....</i>	<i>58</i>
9. ОКВИР ЗА СПРОВОЂЕЊЕ, ПРАЋЕЊЕ СПРОВОЂЕЊА, ИЗВЕШТАВАЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ ПЛАНА РАЗВОЈА ОПШТИНЕ СЕНТА.....	59

ЛИСТА СКРАЋЕНИЦА

SWOT - (АКРОНИМ ЕНГЛЕСКИХ РЕЧИ: -{СТРЕНГТХС, WEAKNESSES, OPPORTUNITIES, THREATS}- - СНАГЕ, СЛАБОСТИ, ПРИЛИКЕ, ПРЕТЊЕ)

ЕУ – ЕВРОПСКА УНИЈА

РС – РЕПУБЛИКА СРБИЈА

АПВ – АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА

ППП - ПРИПРЕМНО ПРЕДШКОЛСКИ ПРОГРАМ

ОРЛ – ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГИЈА (УХО, ГРЛО, НОС)

РТГ – РЕНДГЕН

ЦСР – ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

ЈКП – ЈАВНО КОМУНАЛНО ПРЕДУЗЕЋЕ

РСД – РЕПУБЛИКА СРБИЈА ДИНАР

ЕУР – ЕВРО

ЈЛС – ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

НСЗ – НАЦИОНАЛНА СЛУЖБА ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ

ЛС – ЛОКАЛНА САМОУПРАВА

ЦОР УН – ЦИЉЕВИ ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА УЈЕДИЊЕНИХ НАЦИЈА

ОЦД – ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА

ЛАП – ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН

ЈПП – ЈАВНО-ПРИВАТНО ПАРТНЕРСТВО

ЛАГ – ЛОКАЛНА АКЦИОНА ГРУПА

ЛЕАДЕР - скраћеница од француских речи „ЛИАИСОН ЕНТРЕ АКТИОНС ДЕ ДЕВЕЛОПМЕНТ ДЕ Л'ЕКОНОМИЕ РУРАЛЕ“, (ВЕЗЕ ИЗМЕЂУ АКТИВНОСТИ ЗА РАЗВОЈ РУРАЛНЕ ЕКОНОМИЈЕ)

ЛЕР – ЛОКАЛНИ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ

РРА – РЕГИОНАЛНА РАЗВОЈНА АГЕНЦИЈА

КОЦ – КУЛТУРНО ОБРАЗОВНИ ЦЕНТАР

ОВ – ОПШТИНСКО ВЕЋЕ

ИПА – (ИНСТРУМЕНТ ПРЕТПРИСТУПНЕ ПОМОЋИ, ЕНГ. ИНСТРУМЕНТ ФОР ПРЕАЦЦЕССИОН АССИСТАНЦЕ)

ИПАРД - ПРЕДСТАВЉА ЈЕДНУ ОД ПРИОРИТЕТНИХ ОБЛАСТИ ИПА, НАМЕЊЕНУ РУРАЛНОМ РАЗВОЈУ. ЕНГ.: ИНСТРУМЕНТ ФОР ПРЕАЦЦЕССИОН АССИСТАНЦЕ ИН РУРАЛ ДЕВЕЛОПМЕНТ

ЦБЦ – ПРЕКОГРАНИЧНА САРАДЊА, ЕНГ.: ЦРОСС-БОРДЕР ЦООПЕРАТИОН

1. МЕТОДОЛОШКИ ПРИСТУП И ПРОЦЕС ИЗРАДЕ ПЛАНА РАЗВОЈА ОПШТИНЕ СЕНТА И ЦИЉЕВИ ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА

Увод

Општина Сента је у априлу 2021. године приступила процесу израде Плана развоја за период 2022 - 2030. у складу са Законом о планском систему Републике Србије.

Стручну подршку у изради Плана развоја општине Сента пружала је РРА Панонрег из Суботице, дугогодишњи партнер локалне самоуправе на таквим пословима, док је АПВ кроз суфинансирање пројекта израде Плана развоја Општине Сента посредством Покрајинског секретаријата за регионални развој, међурегионалну сарадњу и локалну самоуправу финансијски подржала процес и израду наведеног документа.

Пројекат је реализован у периоду август 2021- фебруар 2022. године и омогућио је припрему плана развоја општине Сента на основу актуелно доступних методолошких смерница, пре свега захваљујући издањима Сталне конференције градова и општина, а посебно желимо напоменути „Смернице за израду планова развоја јединица локалне самоуправе”¹

Термини изражени у Плану развоја општине Сента у граматичком мушком роду подразумевају мушки и женски род лица на која се односе.

Методолошки приступ и процес израде

Према Закону у планском систему Републике Србије, план развоја је дугорочни документ развојног планирања који усваја скупштина јединице локалне самоуправе на период од најмање седам година. Према наведеном Закону, основни елементи плана развоја су: анализа постојећег стања, визија, приоритетни циљеви и преглед мера којима се достижу предложени циљеви, са краћим описом. Предложене мере се детаљније разрађују средњорочним планом јединице локалне самоуправе и документима јавне политике.

План развоја представља документ интегрисаног планирања полазећи од основне претпоставке међузависности природних, друштвених и економских система, са циљем достизања синергијских ефеката, уз задржавања основног фокуса сваког од сектора.

Како и Агенда 2030 планира, свих 17 циљева се integriше на начин да се укључују три димензије одрживог развоја: економски раст, социјална инклузија и заштита животне средине.

Када је реч о процесу дефинисања плана развоја, израда се базира на стандардној методологији, која се може представити кроз неколико фаза:

- ✓ Фаза припреме процеса
- ✓ Фаза реализације процеса и развоја документа
- ✓ Фаза дефинисања модела за праћење, вредновање и извештавање са структуром одговорности

Фаза припреме процеса подразумева дефинисање тима јединице локалне самоуправе који административно и технички води целокупан процес израде плана, и који је задужен за организационе активности око реализације пројекта израде плана развоја. У ово фази се врши анализа заинтересованих страна и израђује матрица заинтересованих страна. Матрица треба да обухвати све најважније актере, а који се укрштају према утицају и значају који имају на подручју за који се план израђује. Израђена матрица заинтересованих страна

¹ Izdavač: Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH, Projekat Podrška reformi javne uprave u Srbiji, Beograd, April 2020. godine

представља подлогу за предлагање чланова радних тела, структурираних у једну или више тематских група, у зависности од броја и структуре актера, као и специфичности подручја.

Фаза реализације процеса и развоја документа реализује се кроз транспарентни партиципативни процес у који су укључени сви препознати локални актери, као што су представници различитих институција и организација (научно-истраживачке, развојне агенције, доносиоци одлука са виших нивоа власти, експерти) са циљем пружања стручне и техничке помоћи, односно пружање подршке у решавању препознатих проблема или имплементацији могућих мера. Фаза развоја документа подразумева два, међусобно условљена корака: анализу постојећег стања и дефинисање визије, приоритетних циљева и мера

- **Анализа постојећег стања** подразумева прикупљање и обраду података из примарних и секундарних извора. Секундарни подаци се прикупљају из званичне статистике, док начини прикупљања примарних података могу бити различити (упитници, анкете, интервјуи, друго), а на избор начина прикупљања података утиче расположиво време и доступни људски ресурси за прикупљање и обраду. Анализа постојећег стања реализује се и представља према областима, а то су у најширем оквиру комунална, друштвена и економска инфраструктура са подобластима. Поред анализе постојећег стања, извршене на основу доступних података, представници радних тела израђују и SWOT матрицу, која представља најзначајнији алат у процесу планирања. У случају Општине Сента, израђене су две секторске SWOT анализе.
- **Дефинисање визије, приоритетних циљева и мера** подразумева партиципативни процес у виду консултација, у који су укључени раније идентификовани локални актери организовани кроз тематске групе. Технике консултација могу бити различите, а у овом процесу су коришћене: фокус групе, округли столови, панели и директни интервјуи.
  - ✓ **Визија** представља жељено стање у будућности. Визија се добија процесом брејнсторминга на састанцима тематских група. Дефинисана визија треба да је инспиративна и амбициозна, кратка и лака за памћење, достижна и мерљива, али и да локалну самоуправу, за коју се врши планирање, диференција од других подручја.
  - ✓ **Развојни правци** су области, у којима су дефинисани **Приоритетни циљеви**. Приоритетни циљеви су пројекције жељеног стања које доприносе остварењу визије, а постижу се спровођењем мера, односно групе мера, при чему се свака мера, односно група мера обавезно везује за конкретан приоритетан циљ. Циљеви се утврђују тако да буду прецизни, мерљиви, прихватљиви, реални и временски одређени. На нивоу приоритетног циља дефинишу се показатељи учинка (**показатељи исхода**), што подразумева утврђивање почетне вредности, циљане вредности и извора верификације.
  - ✓ **Мере** представљају скуп активности чије се предузимање планира ради остварења приоритетних циљева, односно достизања постављене визије. Мере могу бити различите по својој врсти и начину деловања, а за остварење постављеног циља потребна је реализација једне или више мера, које могу бити међусобно условљене. Мере, према горе поменутој Уредби, могу бити: регулаторне, подстицајне, информативно - едукативне, обезбеђење добара и пружање услуга, институционално управљачко-организационе.

Након израде Плана развоја локална самоуправа организује презентацију плана пред широм локалном заједницом, као и јавну расправу. Након јавне расправе, План развоја јединице локалне самоуправе, на предлог Већа, усваја Скупштина локалне самоуправе.

Општина Сента је 12.01.2021. године Одлуком председника Општине, приступила процесу израде Плана развоја општине Сента за период 2022-2030., и тим поводом именовала координатора и радни тим за израду Плана развоја.

Једна од првих активности била је израда матрице заинтересованих страна, где су препознати најзначајнији актери са подручја, из приватног, цивилног и јавног сектора, који су подељени у две тематске групе (друштвени развој и квалитет живота и локални економски/привредни развој).

Тематске групе су у периоду август – октобар 2021. кроз радне састанке и радионице, идентификовале све елементе који чине овај План.

У намери да се процес анализа постојећег стања и дефинисање визије и приоритетних циљева учини доступним што већем броју суграђана, организована је и онлине, анонимна анкета за грађане, у периоду од 31.08.2021. до 15.09.2021. године. Анкету је попунило 377 особа

У прилогу овог документа, заједно са Одлуком о приступању изради и решењима о именовању тима и координатора, налази се и састав секторских радних група и статистички подаци везани за онлине анкету.

Општина Сента је у процесу дефинисања Плана развоја за период 2022 -2030. у потпуности поштовала горе представљену методологију и реализовала све предвиђене фазе и активности.

Током дефинисања приоритетних циљева, са посебном пажњом су анализирани Циљеви одрживог развоја УН (Агенда 2030) и приоритети Европске уније у периоду 2021-2027. проверавајући, које су то мере које су значајне у локалном контексту, а чија имплементација доприноси постизању једног или више циљева одрживог развоја УН, или приоритету ЕУ.

Циљеви одрживог развоја (Агенда 2030)

Једна од методолошких препорука која је испоштована приликом израде Плана развоја је да је приликом представљања резултата анализа направљена веза са тзв. Циљевима одрживог развоја (Агенда 2030), односно да је урађена тзв. локализација циљева и индикатора.

Агенда 2030 представља јединствену стратегију која подразумева мобилизацију ресурса свих држава како би били остварени циљеви до 2030. Агенду чини 17 циљева, и у оквиру њих 169 подциљева мерених уз помоћ 231 показатеља.

Допринос остваривању циљева одрживог развоја у потпуности је процес компатибилан са процесом приступања Европској унији, што је посебно значајно за земље Западног Балкана, а тиме и Републику Србију. Постизањем циљева одрживог развоја, земље кандидати истовремено испуњавају своју обавезу ка приступању ЕУ, односно имплементација циљева одрживог развоја подржава процес интеграције у ЕУ (циљеви одрживог развоја компатибилни су са ЕУ преговарачким поглављима)

Циљеви одрживог развоја се спроводе на националном, регионалном и локалном нивоу, а прилагођавање глобалних циљева нижим нивоима планирања посматра се као "локализација циљева одрживог развоја". Локализација се односи на то како локалне власти у процесу планирања подржавају циљеве одрживог развоја акцијама одоздо према горе. Око 65% циљева из Агенде 2030 не може се реализовати без доприноса регионалних и локалних власти

Локалне власти заједно са представницима цивилног и приватног сектора локализују глобалне циљеве и стављају их у локални контекст, односно интегришу их у планове развоја своје локалне заједнице.

Из свега наведеног произилази да локалне самоуправе у процесу дефинисања приоритетних циљева и мера у оквиру Плана развоја, имају обавезу да исте представе и у контексту доприноса циљевима одрживог развоја.

Општина Сента је приликом дефинисања приоритетних циљева и мера, као и показатеља исхода, водила рачуна о локализацији циљева одрживог развоја, јасно наглашавајући везу. Приликом одабира мера, општина Сента се примарно водила питањем које су то мере, значајне у локалном контексту, а чија имплементација доприноси постизању једног или више циљева одрживог развоја.

Поред наведеног, такође се приликом израде Плана развоја водило рачуна о усклађености са новом европском кохезионом политиком за период 2021-2027.

Кохезиона политика, позната и као Регионална политика, представља главну инвестициону политику Европске уније, која доприноси стварању нових радних места, побољшању квалитета живота грађана и повећању укупног економског развоја како држава чланица, тако и ЕУ у целини.

У периоду 2021-2027 кохезиона политика ће се фокусирати на 5 приоритетних области:

- Паметнија Европа кроз иновације, дигитализацију, економску трансформацију и подршку малим и средњим предузећима.
- Зеленија Европа без угљен-диоксида, спровођењем Паришког споразума и улагањем у енергетску транзицију, обновљиве изворе и борбу против климатских промена
- Повезанија Европа са стратешким транспортним и дигиталним мрежама

-
- Социјалнија Европа, достизање стуба социјалних права ЕУ и подршка квалитетном запошљавању, образовању, вештинама, социјалној инклузији и једнаком приступу здравственој заштити
  - Европа ближа грађанима, подржавањем локалних стратегија развоја и одрживог урбаног развоја широм ЕУ.

2. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ОПШТИНИ

2.1. Географски положај

Општина Сента налази се у североисточном делу Бачке, северном делу Војводине и припада Севернобанатском округу, иако се налази у Бачкој. Граничи се са општином Чока на истоку, где природну границу представља река Тиса. На западу поток Чик представља границу са Бачком Тополом, а на северу према Кањижи и Суботици и на југу према Ади, границе су вештачки повучене.

Општина Сента је окружена градом Суботица и општином Бачка Топола са западне стране, општином Кањижа са северне стране, општином Чока са источне и општином Ада са јужне стране.

Сента је раскрсница регионалних путева, Сегедин-Сента-Нови Сад и Бачка Топола-Сента-Чока-Киkinда. Укидањем железничког саобраћаја на линији Хоргош-Кањижа-Сента-Бечеј-Нови Сад и изградњом аутопута Е-75, од кога је удаљена 38 км, Сента је остала по страни од европских коридора.

Удаљеност Сенте од неких значајнијих центара је следећа:

- ✓ Суботица: 60 км
- ✓ Киkinда: 39 км
- ✓ Нови Сад: 85 км
- ✓ Београд: 167 км

У Сенти постоје железничка и аутобуска станица, као и лука на реци Тиси.

Општина Сента има 5 насељених места, и то:

Број становника општине Сента по насељима, попис из 2011. године:		
1.	Богараш	568
2.	Горњи Брег	1,726
3.	Кеви	726
4.	Сента	18,704
5.	Торњош	1,592
УКУПНО:		23,316

2.2. Кратак историјат општине Сента

Територија Сенте и њена општина имају повољан географски положај, те је тако она већ од давнина настањена, што доказују и разни археолошки налази.

Сента се први пут помиње у једном даровном писму издатом од стране Мађарског краља Ендреа ИИ. Тада се већ помиње као насеље са више становника, које, сходно претходно поменутом писму, има већ и цркву. Крајем ХИИ века у околини Сенте постоји већ више насеља: Магоч, „Зхунтарев“ (Синтарев - на десној обали Тисе), Често, Ликаш, Калача, Торњош и Карјад на Оромпарту, који се помињу 1198. године.

Због сукоба око прикупљања царине на реци Тиси, који је вођен са градом Сегедином, а што је изазвало чак и оружани конфликт, у другој половини ХВ века долази до склапања једног споразума. Овај документ из 1475. године Сенту помиње као варош (опидиум). На крају ХВ века град Сента има своју цркву и недељну пијаци, а 1494. године је услед дарежљивости фрањевачких монаха изграђен и манастир. У то време Сента се већ налази међу значајнијим градовима који се налазе у својини будимског Каптола.

На основу представке будимског Каптола, Ладислав ИИ Јагелонски, краљ Чешке и Мађарске, додељује 2. фебруара 1506. године Повељу о привилегијама граду Сенти, којом граду додељује све оне привилегије које има и град Сегедин. По том даровном писму Сента добија и печат са жигом, на којем пшенични клас и кечига сведоче о изразито развијеној пољопривреди и рибарству, а лежећи кључ у крсту пак симболизује именитеља цркве будимског Каптола, односно заштитника града Сенте – Светог Петра (овај грб и дан-данас опстоји као службени грб града Сенте). Ова повеља о привилегијама представља важан документ у историји Сенте, пошто су се по њеном издавању у граду Сенти настанили многи мајстори и трговци, а што је довело до побољшања укупних економских прилика.

У развоју града сељачка буна Ђерђа Доже изазива извесно успоравање, а трагедија код Мохача је свакако запечатилa и развојну судбину града. Турска војска је у свом повлачењу крајем септембра 1526. године порушила град, становнике који нису побегли делом је побила, а делом пак одвела у ропство. Турска доминација, која је трајала 150 година, изазвала је низ дубоких промена у привредном животу и у структури становништва. Због честих ратова је нестало и више насеља у околини Сенте.

Године 1697. Турци су започели велику офанзиву како би вратили раније изгубљене

територије. Царска војска је под вођством Еугена Савојског вршила концентрацију јединица у околини Новог Сада, па је на десној обали Тисе пратила турску војску према северу. Турци су 10. септембра стигли и до Сенте, те су ту и изградили понтонски мост на Тиси, преко којег су наредног дана почели и да прелазе. Искористивши слабост турске војске, Савојски је отпочео напад на понтонски мост и за 2 сата разбио турску војску. Ова победа Еугена Савојског остварена 11. септембра 1697. године, била је значајна за цео свет, јер је овом победом ослобођена

скоро цела територија Мађарске. Као последица ове битке, а закључно са Карловачким миром из 1699. године, долази и до завршетка продора Турака у средњу Европу (само је Банат још једно време остао под доминацијом Турака).

Након склапања Карловачког мира бечки двор је 1702. године организовао Потиску војну границу, те се у оквиру исте у гранична подручја насељавају српски граничари.

Почетком педесетих година ХВИИИ века отпочиње поновно насељавање ове регије становништвом са подручја између Дунава и Тисе, односно из севернијих делова. Насељено становништво гради своје домове и обрађује земљу. Почетни развој је за једно време успорио пожар из 1769. године, који је скоро уништио цео град, али је уз помоћ царске коморе насеље ускоро почело поново да се изграђује.

Као последица јачања привредних активности, развија се образовање и здравство, те се тако 1832. године отвара казино за читање, а 1833. године град оснива и болницу као први у округу.

После револуције 1848-1849 долази време царског апсолутизма и провизоријума, а у том периоду се не дешавају неке евидентније промене ни у друштвеном, нити пак у економском животу. Међутим, Нагодба из 1867. године покреће даљи економски развој. Почињу да се граде установе, школе, забавишта, а 1873. године је саграђен и дрвени мост на Тиси. Прва већа предузећа су почела са радом у 1880. години – парни млин на ваљке великог капацитета и циглана. Године 1889. изграђена је железничка пруга на релацији Суботица-Хоргош-Сента-Бечеј, односно Суботица-Ором-Сента, којом се и Сента укључује у државну комуникациону мрежу и економску циркулацију. Године 1895. град добија електричну мрежу и асфалтиране тротоаре.

У последњој деценији ХИХ века град већ има гимназију, школу за девојчице, основну и стручну школу, пољопривредни наставни институт, болницу, железничку станицу и пошту. Године 1899. успоставља се и градска телефонска мрежа. Поред свега набројаног, Сента тада поседује и развијену трговачку мрежу и центар за житарице, четири финансијске институције, две штампарије, два локална листа и разне просветне заједнице.

Развој траје и у потоњем времену. Године 1907. изграђен је леп кеј са засађеним кестеновима, а затим и челични мост на Тиси. Наредне, 1909. године изграђује се и самостално радничко насеље, како би се олакшали стамбени проблеми становништва. Приликом пожара који је избио у априлу 1911. године изгорела је Градска кућа и велика црква која је стајала на Главном тргу. Град је изградио нову, монументалну

Градску кућу, а у то време ужи центар града је постао богатији за неколико зграда подигнутих у уметничком стилу. У априлу 1915. године је због потреба војног транспорта положена пруга преко раније изграђеног тростубног моста, те је тако повезана железничка мрежа Баната и Бачке, чиме је ова линија добила међународни карактер, пошто је ту пролазило северно крило (букурештански огранак) Оријент-експреса.

Завршетком Првог светског рата Сента долази у окриље јужнословенске државе, која је тада

формирана. Као последица промене царства економски развој се зауставља, а захваљујући аграрној реформи град губи претходну јаку економију, услед чега долази до уназађивања економског и друштвеног развоја.

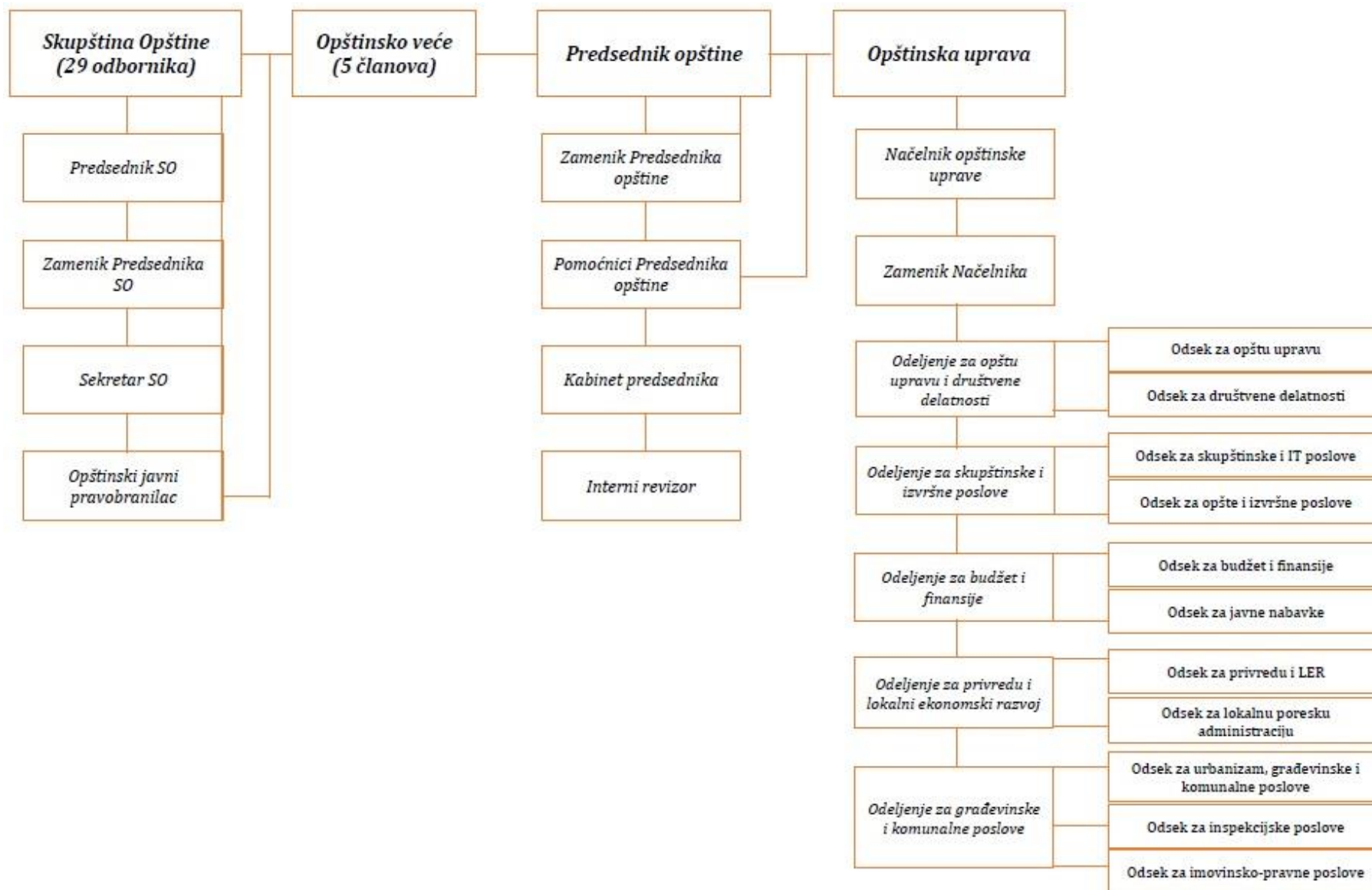

У Другом светском рату је много становника Сенте постало жртвама услед одмазди политичких система.

Велика улагања за реконструкцију после рата су заобишла општину. Већина становника се тада бави пољопривредом, а промене се јављају тек после 50-их година XX века. Почетком 60-их година полако се изграђује индустријска зона, која се налази јужно од града, где је своје место добило више економских и индустријских постројења, односно лука, која је, нажалост, премештена на историјски локалитет Сенћанске битке.

2.3. Организациона структура Општине Сента

3. ПРЕГЛЕД И АНАЛИЗА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

3.1. Друштвени развој и квалитет живота

Сажетак и сумарни пресек стања и битних чињеница из анализе у области: ДРУШТВЕНИ РАЗВОЈ И КВАЛИТЕТ ЖИВОТА у Општини Сента

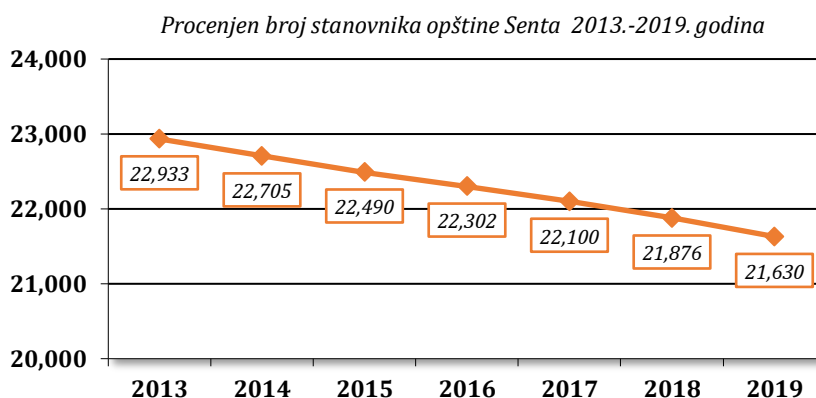
- У периоду од 2002-2011 смањен је број становника општине за 8,81%, док се у Србији смањио за 4,15%
- Процењен број становника Сента за 2019. годину је 21630
- Стопа наталитета је мања него просек у РС и АПВ, али ипак већа него у суседним општинама (Бачка Топола, Кањижа, Бечеј)
- Стопа природног прираштаја је мања од просека у РС, АПВ и суседних општина.
- Према попису из 2011. Неписмених у општини Сента је било 139
- Стопа одустајања од школовања у основном образовању је мања него просечна стопа и у РС и у АПВ и у осталим општинама
- Стопа одустајања од школовања у средњем образовању је мања него просечна стопа и у РС и у АПВ и у осталим општинама
- Број лекара на 1000 становника – је у рангу са просеком у РС и АПВ и са просеком са упоређиваним општинама што се тиче здравствене заштите деце, школске деце и омладине, исто је и са здравственом заштитом одраслог становништва и здравственом заштитом жена
- Посматрајући удео корисника социјалне заштите у укупном становништву (%) у општини Сента у односу на суседне општине и републички и покрајински просек, може се закључити да се са 10,77% Сента налази у рангу са покрајинским (11,50) и републичким (10,30) просеком испод је у односу на суседне општине, који се крећу у распону 11,51- 14,94%
- Удео малолетних учиниоца кривичних дела (14-17 година) којима су изречене кривичне санкције (0,41) је већи и од републичког (0,14) и од покрајинског (0,18) и од суседних општина
- Што се тиче учешћа расхода према делатностима у укупним расходима корисника буџетских средстава у односу на републички и покрајински просек и суседне општине:
  - Здравствена заштита: Сента (37,3%), АПВ (19,8%), РС (13,9%), све суседне општине имају мање учешће
  - Образовање: Сента (28,6%), АПВ (17,9%), РС (12,0%), све суседне општине имају ниже учешће
  - Социјална заштита: Сента (1,4%), АПВ (5,6%), РС (3,4%), Бечеј (9,6%), Кањижа (25,8%), Бачка Топола (13,1%)

3.1.1. Основни демографски подаци

Показатељи	Сента	Србија
Укупан број (попис 2011) :	23316	7186862
Процењен број становника (2019)	21630	6945235
Природни прираштај на 1000 становника(2019)	- 11,4	- 5,3
Смањење броја становника попис 2002 – 2011	8,81 %	4,15 %

Анализа демографског развоја општине Сента извршена је на основу званичних статистичких података пописа становништва у периоду 1991-2011. године. У општини Сента, у укупно 5 насељених места, према попису становништва 2011. године, живи 23316 становника, у 9383 домаћинства, просечне величине 2,5 члана по домаћинству.

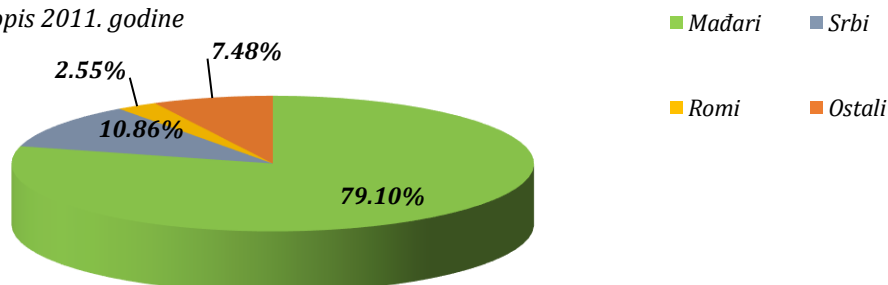
У периоду 2002.-2011. године, укупан број становника општине Сента смањio се за 8,81% или 2252 лица. Општа демографска ситуација општине Сента је неповољна. Карактеристичан је перманентан пад популације у свим насељима, уз неповољну старосну структуру, са високим индексом старења и изразито високом негативном стопом природног прираштаја. Очекује се да ће се у свим насељима наставити процес депопулације, уз погоршање виталних карактеристика популације, те је неопходно применом одговарајућих мера демографске политике, бар ублажити негативне популационе тенденције.

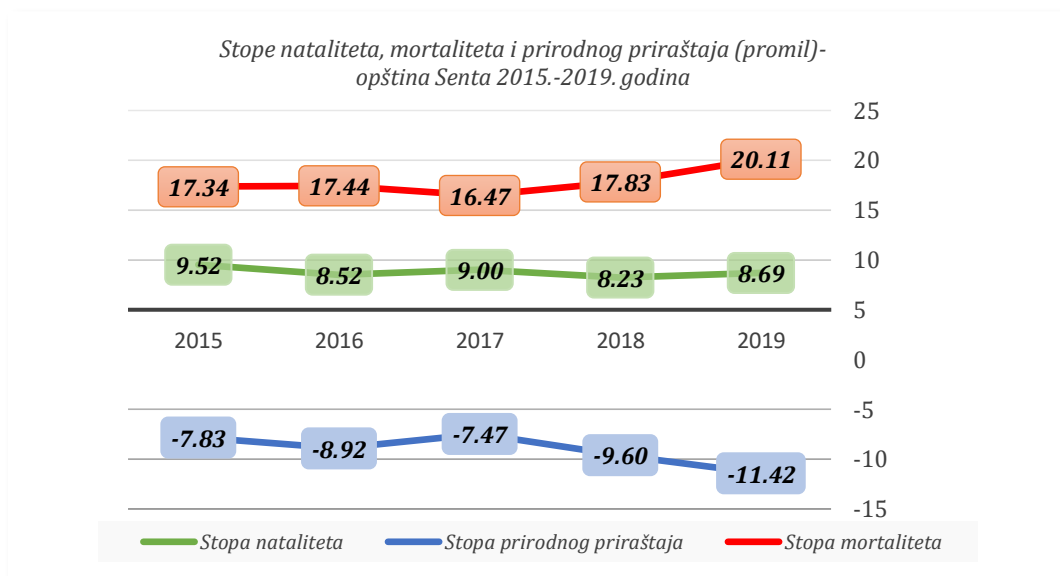
Национална структура становништва

Општина Сента, према последњем званичном попису, броји 23.316 становника те представља мултинационалну средину и највећу етничку групацију чине Мађари са укупно 18.444 становника што чини 79,10 % од укупног броја становништва. Срби чине 10,86 % становништва са 2.533 становника, Роми са 595 становника представљају 2,55 %, и остале етничке заједнице њих 1744 (Албанци, Буњевци, Горанци, Македонци, Муслимани, Немци, Румуни, Руси, Русини, Словенци, Словаки, Југословени, Украјинци, Хрвати, Црногорци, неопредељени као и регионална припадност) који заједно чине 7,48% укупног становништва општине Сента.

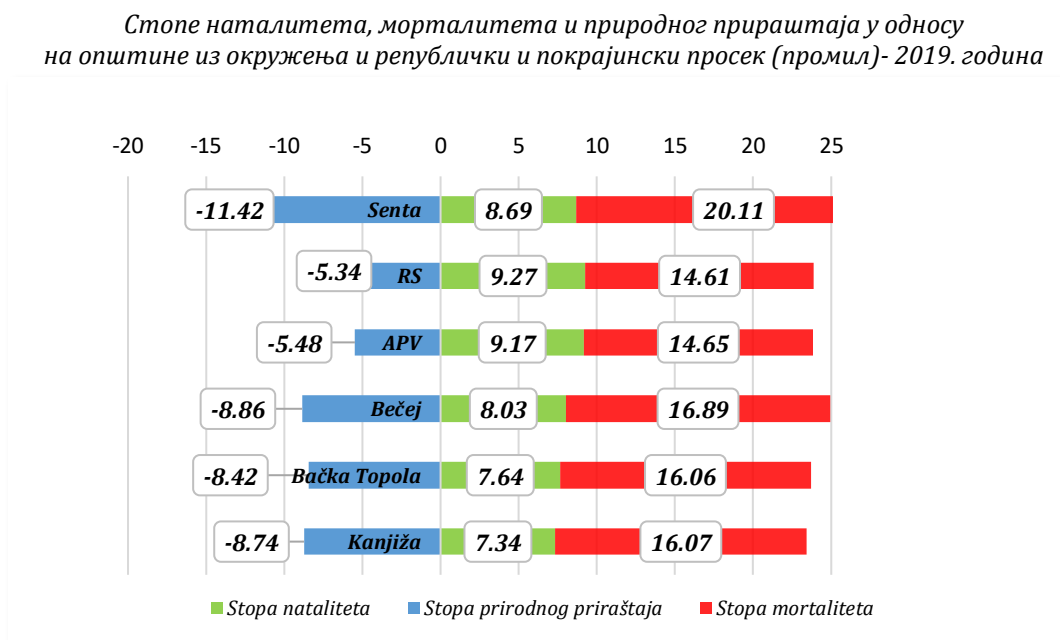
Nacionalna struktura stanovništva opštine Senta- Popis 2011. godine

У општини Сента вредност стопе наталитета у посматраном периоду, као што се види на следећем дијаграму, је у паду и у 2019. години износи 8,69, а стопа морталитета је веома висока са вредношћу од 20,11, док је стопа природног прираштаја негативног предзнака и износи -11,42 што је значајно погоршање у односу на 2015. годину када је та вредност износила -7,83.

У следећем дијаграму приказани су подаци Општине Сента за 2019. годину и упоређују се са подацима следећих општина: Бечеј, Кањижа и Бачка Топола а такође и у односу на покрајински и републички просек

3.1.2. Образовање

Образовна структура становништва

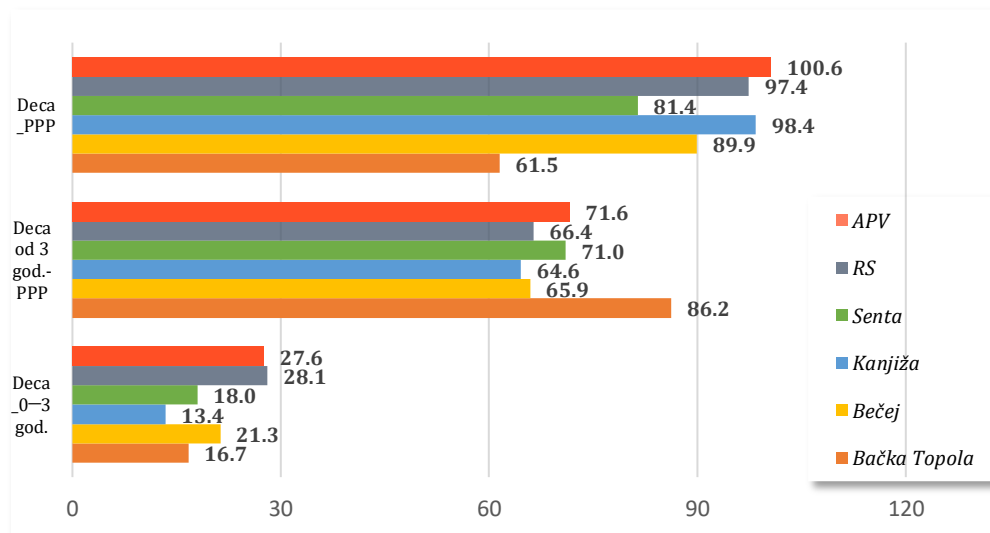
<i>општина Сента – попис 2011</i>	<i>Без школске спреме</i>	<i>Непотпуно основно образов.</i>	<i>Основно образов.</i>	<i>Средње образов.</i>	<i>Више образов.</i>	<i>Високо образов.</i>
Укупно	332	2,791	4,863	9,317	1,168	1,491
Мушко	152	1,065	2,245	4,848	588	696
Женско	180	1,726	2,618	4,469	580	795

Предшколско образовање

У дечијем вртићу "Снежана" рад се одвија у једанаест објеката; девет објеката су у власништву установе - седам у Сенти, један у Горњем Брегу, један у Торњошу, а одељења у Богарашу и Кевију смештај су нашле у зградама Основне школе "Стеван Сремац". 1998. године на иницијативу васпитача, сваки објекат добија своје име.

У следећим дијаграмима приказани су подаци Општине Сента за 2019. годину и упоређују се са подацима следећих општина: Бечеј, Кањижа и Бачка Топола а такође и у односу на покрајински и републички просек

Обухват деце узраста од 0-3, од 3 до поласка у ППП и која похађају ППП (%) у односу на општине из окружења и републички и покрајински просек - 2019. година

Основно и средње Образовање

На територији општине постоје три средње школе: Гимназија, Економско-трговачка и Медицинска средња школа (истурено одељење школе у Зрењанину). 2003. године отворена је Математичка гимназија за талентоване ученике „Болуаи“ на мађарском језику.

Основно образовање и васпитање на територији општине Сента остварује се у:

- четири (4) основне матичне школе и три (3) издвојена одељења за образовање ученика узраста од првог до четвртог, односно осмог разреда,
- једној (1) основној матичној школи за музичко образовање и четири (4) издвојена одељења, за образовање ученика узраста од првог до шестог разреда.

Мрежу школа чине јавне основне школе које делатност основног образовања и васпитања обављају у седишту и ван седишта, организовањем издвојених одељења на територији општине Сента, односно једног издвојеног одељења на територији општине Чока.

Мрежу школа чине:

1. Основна школа „Стеван Сремац“ у Сенти ул. Максима Горког бр. 1.,
2. Основна школа „Петефи Шандор“ у Сенти, ул. Арпадова бр. 83.,
3. Основна школа „Турзо Лајош“ у Сенти, ул. Железничка бр. 44.,
4. Основна школа „Темеркењ Иштван“ у Торњошу, ул. Радноти Миклоша бр. 12. и
5. Основна музичка школа „Стеван Мокрањац“ у Сенти, ул. Главна 36.

У оквиру Основне школе „Петефи Шандор“ у Сенти организује се издвојено одељење, и то: Издвојено одељење „Чоконаи Витез Михаљ“ у Горњем Брегу, ул. Велики сокак бр. 37/а.

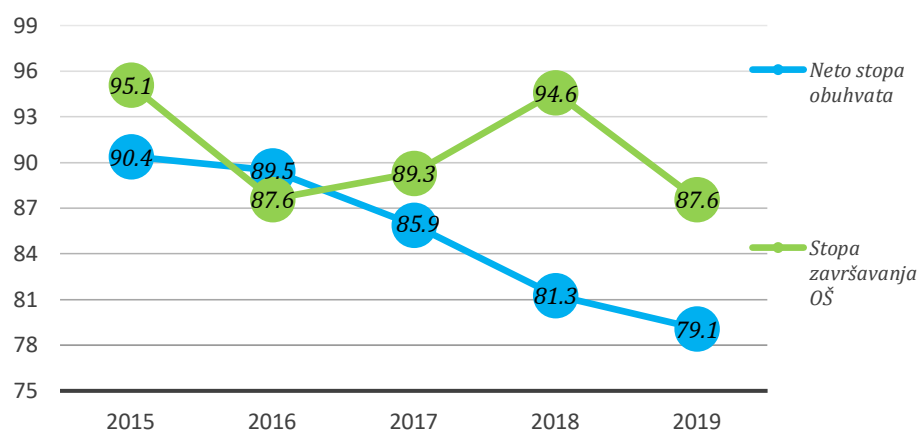
У оквиру Основне школе „Темеркењ Иштван“ у Торњошу, организују се у два издвојена одељења, и то:

1. Издвојено одељење „Кеви“ у Кевију, ул. Кошут Лајоша бр. 6. и
2. Издвојено одељење „Богараш“ у Богарашу, ул. Маршала Тита 25.

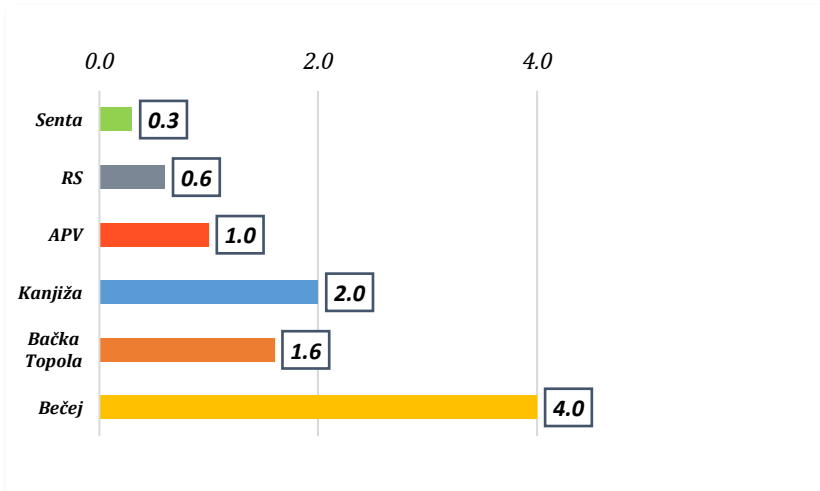
У оквиру Основне музичке школе „Стеван Мокрањац“ у Сенти се налазе и четири издвојена одељења, и то:

1. Издвојено одељење у Чоки, ул. Бранка Радичевића бр. 11.
2. Издвојено одељење у Горњем Брегу, Мали сокак бр. 59.
3. Издвојено одељење у Торњошу, ул. Светог Стевана бр. 3. и
4. Издвојено одељење у Сенти, Главни трг бр.4.

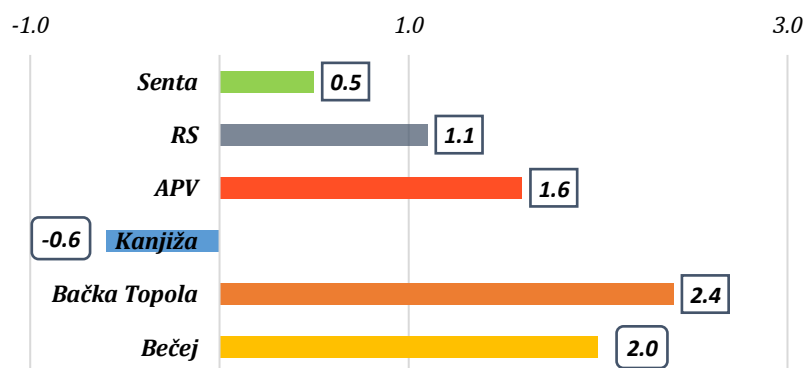
Stopa završavanja osnovne škole i neto stopa obuhvata osnovnim obrazovanjem(%) - opština Senta 2015.-2019. godina

Stopa odustajanja od školovanja u osnovnom obrazovanju (%) u odnosu na opштине из окружења и републички и покрајински просек - 2019. година

Stopa odustajanja od školovanja u srednjem obrazovanju (%) u odnosu na susedne opштине и републички и покрајински просек - 2019. година

У општини Сента стопа одустајања од школовања у основном и средњем образовању је на задовољавајућем нивоу знатно испод републичког и покрајинског просека а такође и у односу на посматране општине из окружења.

Приказани подаци јасно указују на неопходност доношења сета мера чија ће реализација имати за последицу одржање оваквог нивоа у основном и средњем образовању на територији Општине Сента.

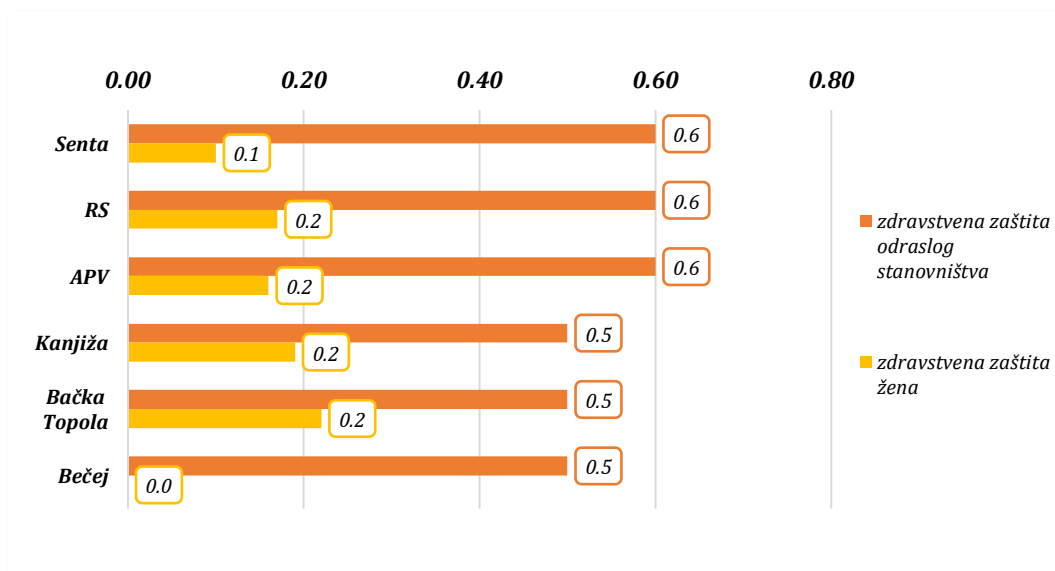
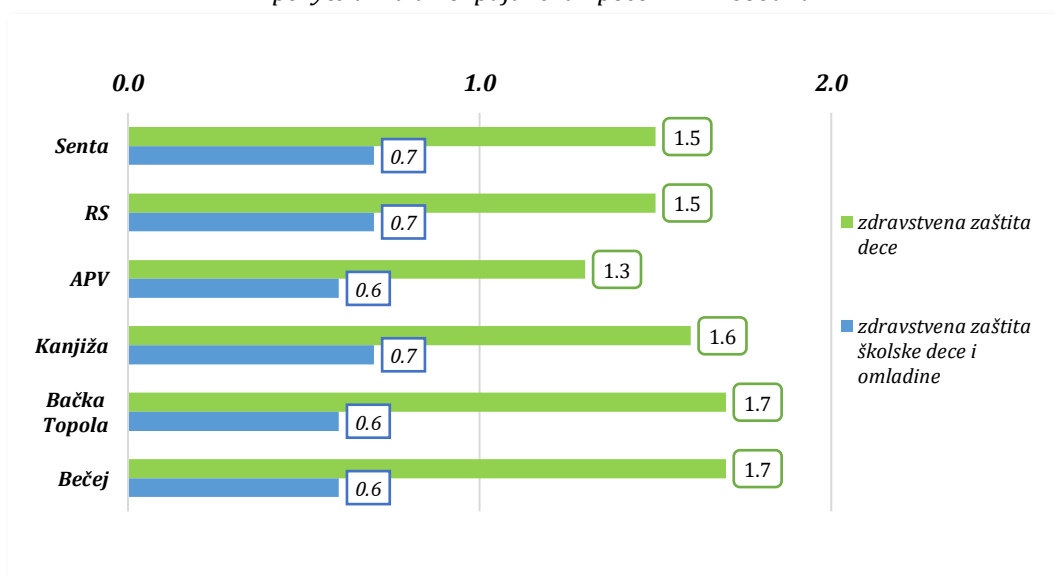
3.1.3. Здравствена заштита

У општини Сента здравствене установе чине: Болница и Дом здравља.

У оквиру болнице налазе се следећа одељења: интерно, хирургија, рехабилитација, неуропсихијатрија, дечије одељење, грудно одељење, гинекологија и акушерство и ОРЛ. Службе и амбуланте у болници су: РТГ служба, очна амбуланта, лабораторија, трансфузија, микробиологија, ултразвучна дијагностика и патологија.

Дом здравља Сента обухвата: И здравствену станицу, ИИ здравствену станицу, Здравствену станицу Горњи Брег, Здравствену станицу Торњош, Здравствену станицу Кеви, Здравствену станицу Богараш.

Број лекара на 1000 становника -здравствена заштита деце, здравствена заштита школске деце и омладине, здравствена заштита одраслог становништва, здравствена заштита жена - у односу на општине из окружења
и
републички и покрајински просек-2019.година

3.1.4. Социјална заштита

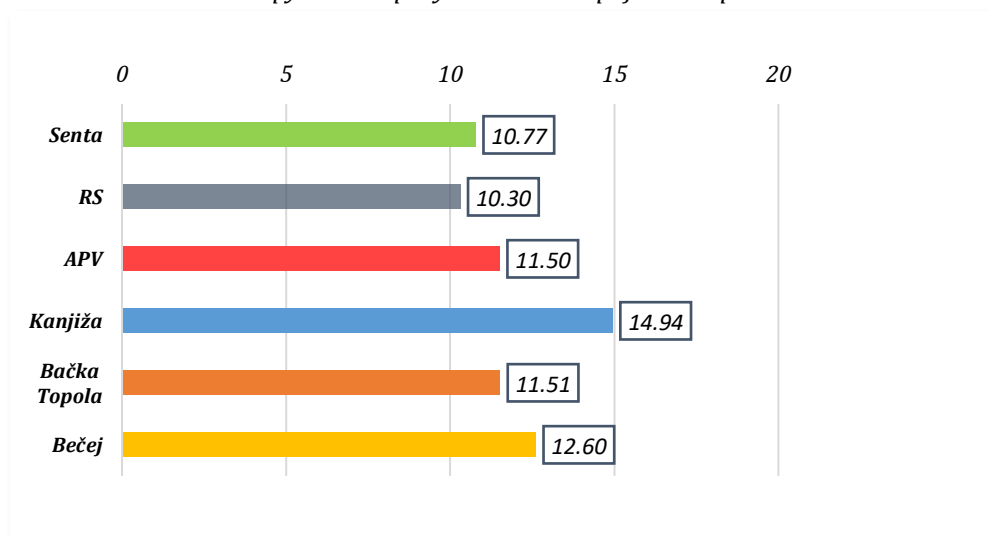
Центар за социјални рад Општине Сента

За послове социјалне заштите у општини Сента, институционално је надлежан Центар за социјални рад Сента, који је основан 24. новембра 1977. год. Одлуком Скупштине Општине Сента. Центар за социјални рад Сента обавља послове који су му стављени у надлежност Породичним законом, Законом о кривичном поступку, Кривичним законом Републике Србије, Основним кривичним законом, Законом о избеглицама и Уредбом о збрињавању избеглица као и послова које делегира Скупштина Општине.

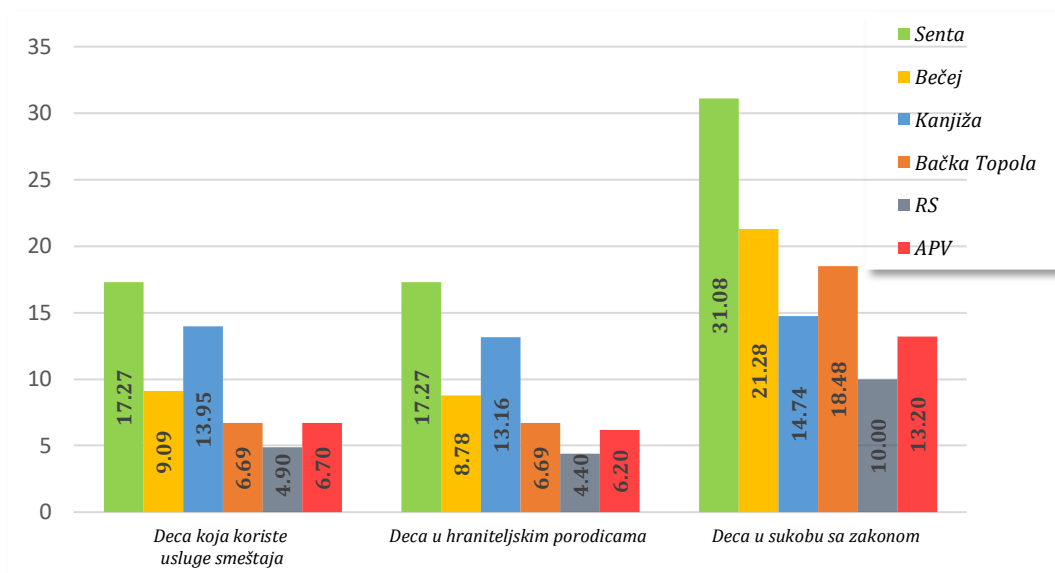
У следећој табели и дијаграму приказани су подаци Општине Сента за 2019. годину и упоређују се са подацима следећих општина: Бечеј, Кањижа и Бачка Топола а такође и у односу на покрајински и републички просек

2019. година	Сента	Бачка Топола	Кањижа	Бечеј
Број корисника социјалне заштите на евиденцији ЦСР	2330	3524	2924	4409
Број стручних радника у ЦСР	4	6	3	8
Број корисника новчане социјалне помоћи	605	804	529	1104
Број корисника основног додатка за негу и помоћ другог лица	31	103	55	84
Број корисника увећаног додатка за негу и помоћ другог лица	124	194	113	227
Број корисника дечијег додатка (0-17 година)	363	602	539	1042
Број корисника увећаног дечијег додатка (0-17 година)	536	331	240	678
Број пријављених случајева породичног насиља према женама	27	45	17	112
Број пријављених случајева породичног насиља према деци	4	16	1	28
Број корисника државних домова за смештај старих (65 + година)	33	16	37	79
Стопа деце која користе услуге смештаја (0-17 година)	17.27	6.69	13.95	9.09
Стопа деце у хранитељским породицама	17.27	6.69	13.16	8.78
Стопа деце у сукобу са законом	31.08	18.48	14.74	21.28

Удео корисника социјалне заштите у укупном становништву (%) у односу на општине из окружења и републички и покрајински просек - 2019. година

Стопа деце која користе услуге смештаја, стопа деце у хранитељским породицама и стопа деце у сукобу са законом
(промил) - у односу на општине из окружења и републички и покрајински просек - 2019. година

У општини Сента удео корисника социјалне заштите у укупном становништву је испод покрајинског амешто виши од републичког просека док је у односу на суседне општине тај проценат најмањи.

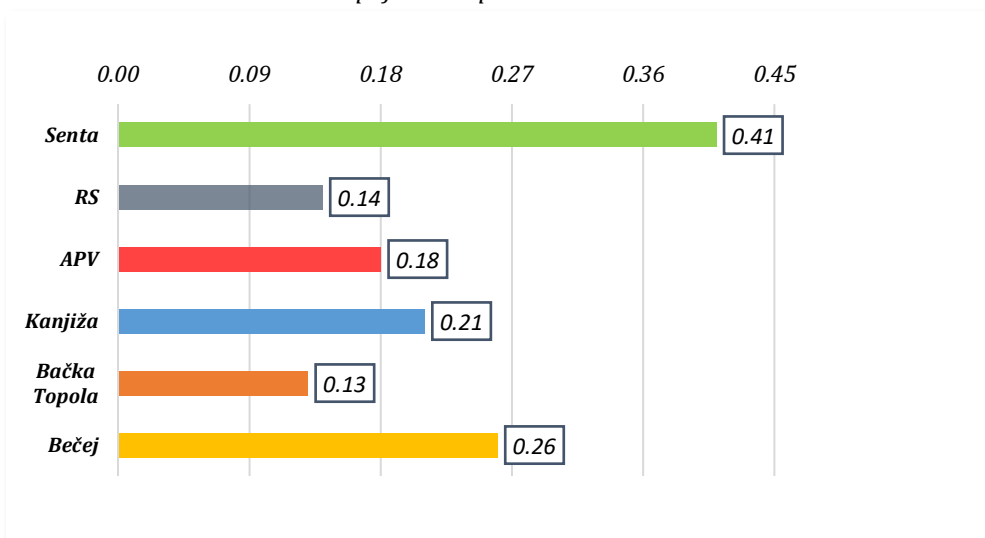
Што се тиче стопе деце која користе услуге смештаја и која су у хранитељским породицама, вредности стопе су око 2,5 пута веће покрајинског и више од три пута веће од републичког просека, док је проценат истих у односу на посматране општине такође значајно већи.

Стопа деце у сукобу са законом за Општину Сента у 2019. години је веома висока (31,08) и као таква око три пута већа од покрајинског и републичког просека, док је проценат истих у односу на посматране општине такође значајно већи, од суседне Општине Кањижа нпр. duplo већи.

3.1.5. Правосуђе/безбедност:

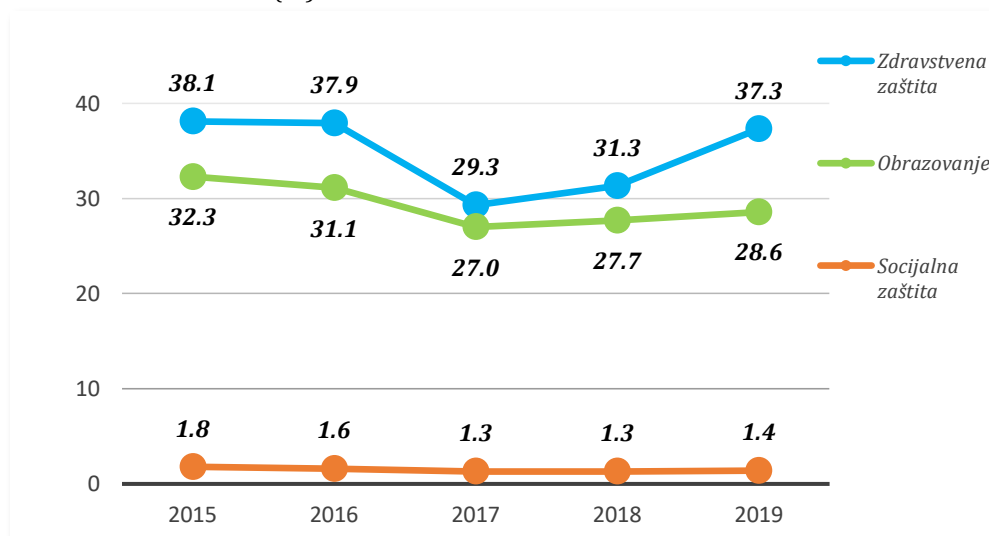
На следећем дијаграму је приказан удео малолетних учиниоца кривичних дела којима су изречене кривичне санкције према месту извршења у укупном броју малолетног становништву где се види да су вредности значајно изнад републичког и покрајинског просека, а такође и у односу на посматране општине из окружења.

Удео малолетних учиноца кривичних дела (14–17 година) којима су изречене кривичне санкције према месту извршења у укупном броју малолетн. становништву (%) у односу на општине из окружења и републички и покрајински просек-2019.година

3.1.6. Расходи корисника буџетских средстава

Учешће расхода према делатностима у укупним расходима корисника буџетских средстава (%) - општина Сента 2015.-2019. година

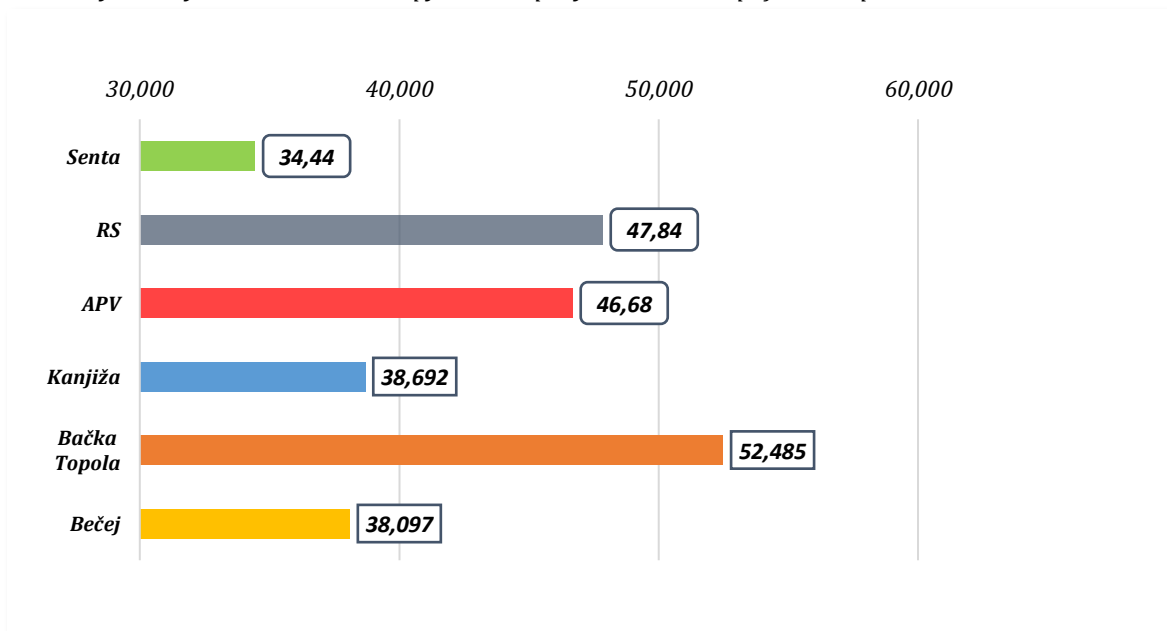

Приказано учешће расхода према делатностима у укупним расходима корисника буџетских средстава показује пад, нешто мање од 5% код образовања, док је код социјалне заштите, здравствене заштите то углавном на сличном нивоу, нешто мање, у односу на базну годину у посматраном периоду.

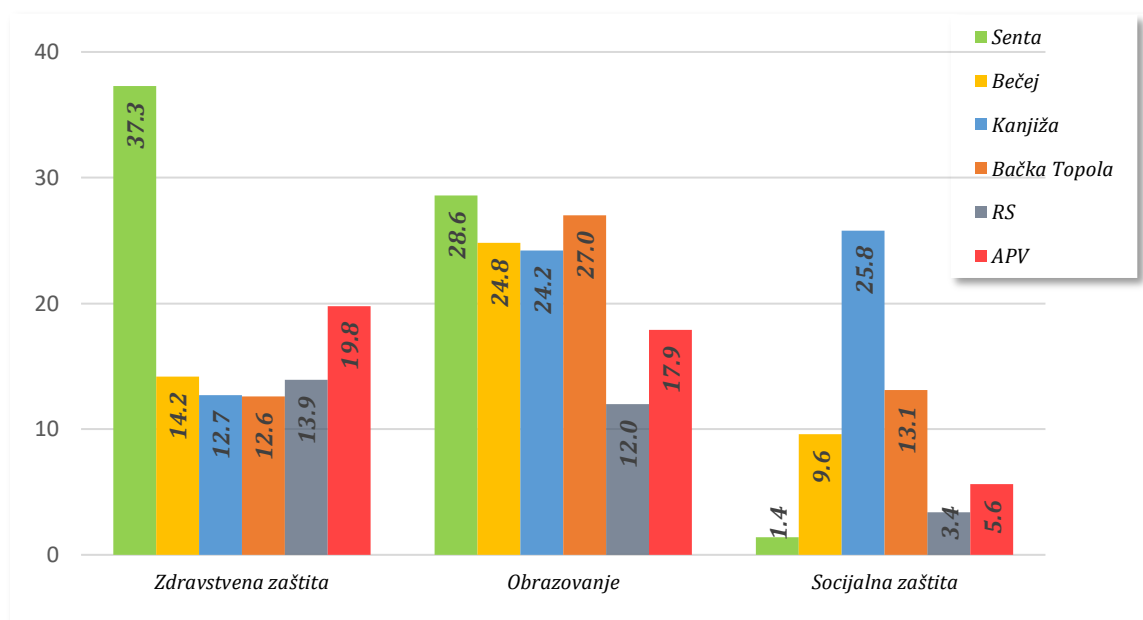
Највећи проценат расхода, 37,3%, у 2019. години је код здравствене заштите, за нешто мање од 10% у односу на здравствену заштиту код образовања док су расходи за социјалну заштиту на веома ниском нивоу.

У следећим дијаграмима приказани су подаци Општине Сента за 2019. годину и упоређују се са подацима следећих општина: Бечеј, Кањижа и Бачка Топола а такође и у односу на покрајински и републички просек

Расходи и издаци буџета локалне самоуправе по становнику (РСД)
у односу на општине из окружења и републички и покрајински просек - 2019. година

Учешће расхода према делатностима у укупним расходима корисника буџетских средстава (%) у односу на општине из окружења и републички и покрајински просек - 2019. година

Расходи и издаци буџета локалне самоуправе по становнику у 2019. години су у односу на посматране општине, мањи а такође у односу на покрајински и републички просек ова вредност је значајно мања.

Приказано учешће расхода социјалне заштите у укупним расходима корисника буџетских средстава у 2019. години Општине Сента од 1,4% чини мање од републичког и покрајинског просека а значајно мање од осталих посматраних општина и то за око седам пута мање од Општине Бечеј, за око десет пута мање од Општине Бачка Топола и за скоро двадесет пута мање од Општине Кањижа.

Код образовања расходи за наведену делатност чине 28,6% од укупних и као такви збачајно су већи од покрајинског и републичког просека (више од два пута) а такође у односу на посматране општине тај проценат је нешто већи.

Расходи за здравствену заштиту као проценат укупних расхода код Општине Сента је убедљиво највећи, 37,3 %, од око један и по до три пута већи у односу на посматране општине односно републички и покрајински просек.

3.2. Урбани развој и заштита животне средине/комуналне делатности

Сажетак и сумарни пресек стања и битних чињеница из анализе у области: УРБАНИ РАЗВОЈ КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА И ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ у у Општини Сента

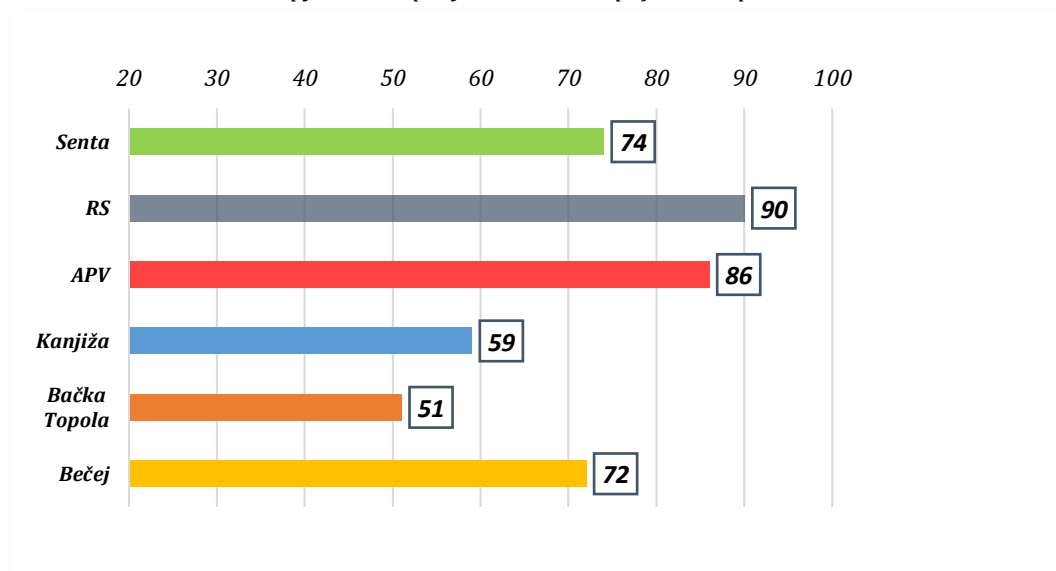
- Број становника на км² у Сенти је 74, док је у РС 90, у АПВ 86, околне општине имају мањи број становника по км²
- Путничких аутомобила на 1000 становника, Сента има приближно исто колико и РС, АПВ и суседне општине
- Телефонских претплатника на 1000 становника Сента има приближно као околне општине
- Проценат домаћинстава прикључених на водоводну мрежу у односу на укупан број становника у Сенти је 87,34%, у АПВ је 96,52% у РС нешто мањи проценат (89,71%), док општина Кањижа има 100%
- Проценат домаћинстава прикључених на канализациону мрежу у односу на укупан број становника у Сенти је 73,3%, у АПВ (52,9), РС (63,2%), у околним општинама је тај проценат мањи.
- Изграђени станови на 1000 становника: у Сенти је 0,69, док је тај број нешто мањи у суседним општинама и већи у АПВ (3,40) и РС (3,60)
- Број ЈКП у Сенти и Кањижи је 2, док их у Бачкој Тополи има 3, а у Бечеју 4
- Коефицијент солвентности у 2019. години је у Сенти био 214,3, док је нпр. у Кањижи 3,188.7, а Коефицијент финансијске стабилности је у Сенти био 112,4, док се у суседним општинама кретао између 94,4 и 188,8
- Веће приходе по запосленом у хиљадама РСД од Сенте (2,650) има Бечеј (3,543), Кањижа и Бачка Топола имају ниже приходе

3.2.1. Основни подаци

На дијаграму је приказан број становника на један км², где је број истих у Општини Сента (74) испод покрајинског и републичког просека, а највећи у односу на посматране општине, са тим да је са Општином Бечеј та вредност на сличном нивоу.

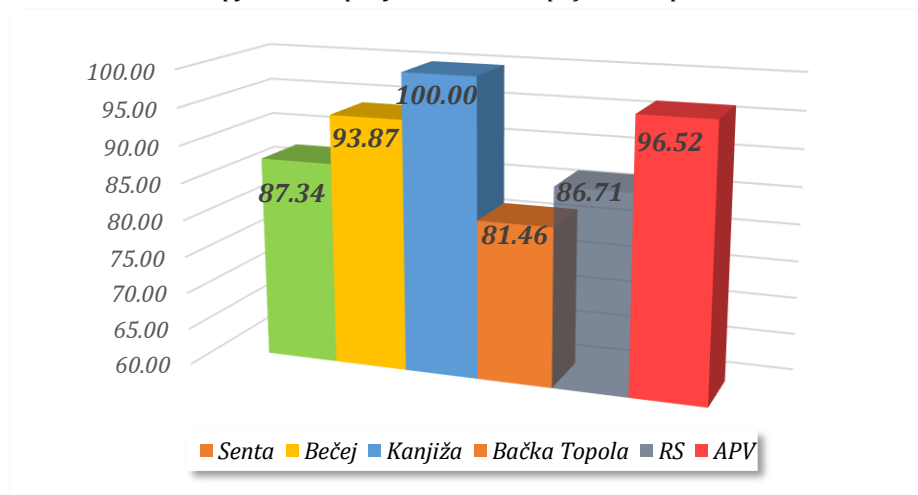
Густина насељености- број становника на км²– у односу на општине из окружења и републички и покрајински просек - 2019. година

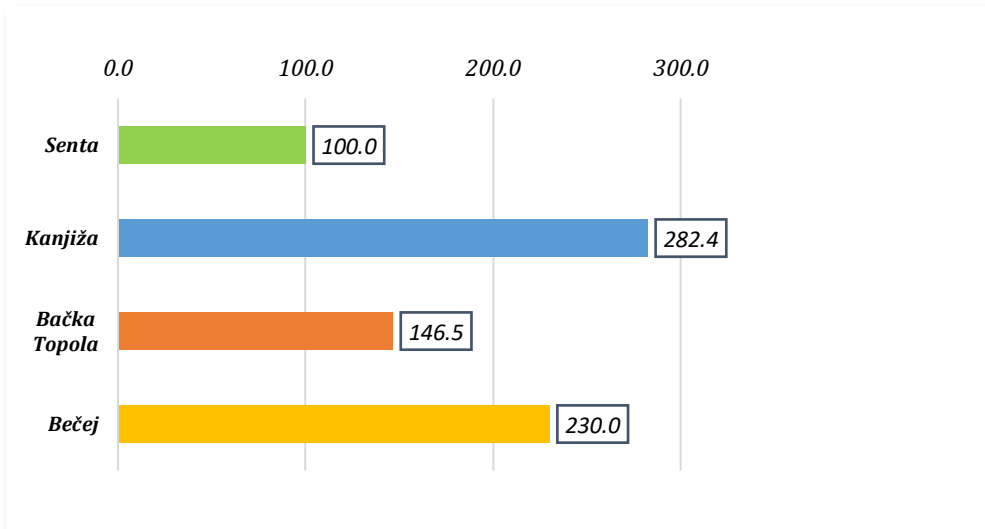
3.2.2. Заштита животне средине Водоснабдевање

општина Сента	2015	2016	2017	2018	2019
Домаћинства прикључена на водоводну мрежу	8099	8195	8195	8195	8195
Дужина водоводне мреже	99	99	100	100	100
Укупне захваћене воде, хиљ.м ³	1288	1252	1248	1176	1182
Испоручене воде за пиће, хиљ.м ³	973	882	758	846	825

Домаћинства прикључена на водоводну мрежу као % укупног броја домаћинстава- у односу на општине из окружења и републички и покрајински просек - 2019. година

Дужина водоводне мреже (км) – у односу на општине из окружења - 2019. година

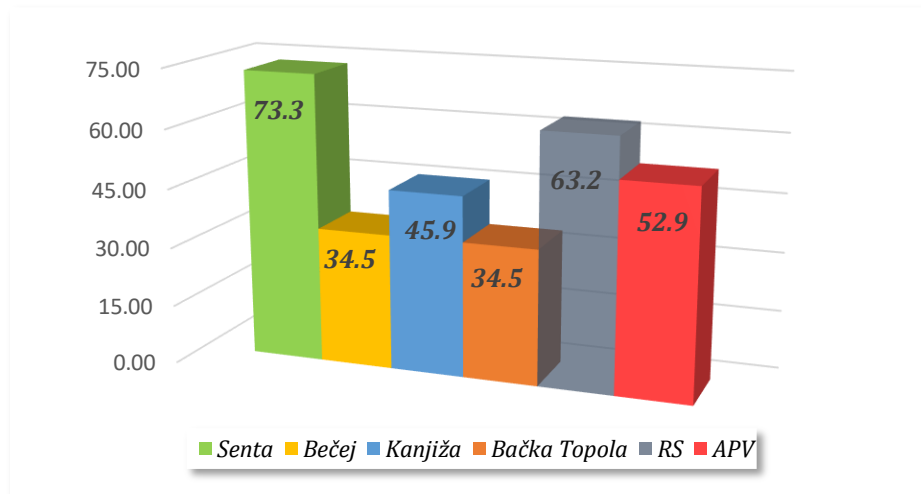

Са 87,34% прикључених домаћинстава на водоводну мрежу општина Сента има само већу вредност од Општине Бачка Топола док је иста значајно мања од остале две општине и покрајинског просека. У односу на републички просек је на сличном нивоу. Што се тиче дужине водоводне мреже Општина Сента у односу на посматране општине има значајно најмању дужину исте.

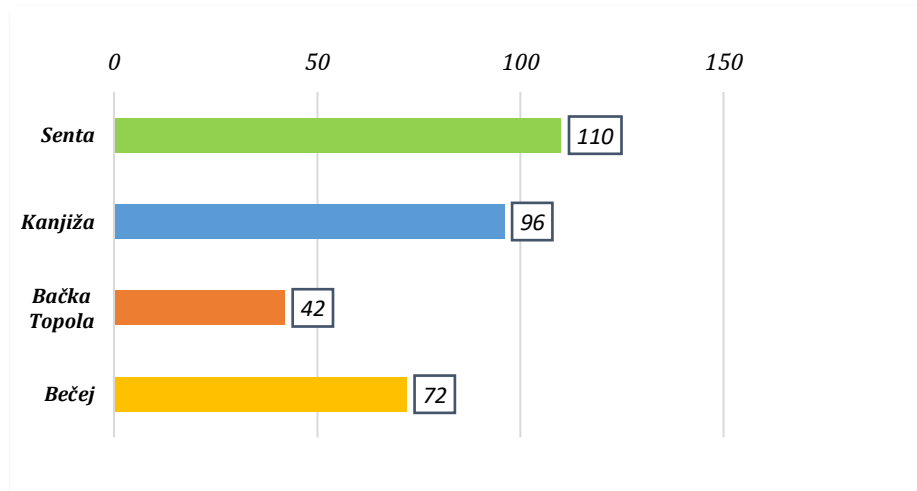
Одвођење отпадних вода

општина Сента	2015	2016	2017	2018	2019
Домаћинства прикључена на канализациону мрежу	6868	6874	6874	6874	6874
Дужина канализационе мреже	103	103	103	105	110
Укупне испуштене отпадне воде, хиљ.м ³	970	870	758	839	816
Испуштене отпадне воде у системе за одвођење отпадних вода, хиљ.м ³	970	766	758	771	734
Пречишћене отпадне воде, хиљ.м ³	970	766	758	771	734

Домаћинства прикључена на канализациону мрежу као % укупног броја домаћинстава- у односу на општине из окружења и републички и покрајински просек - 2019. година

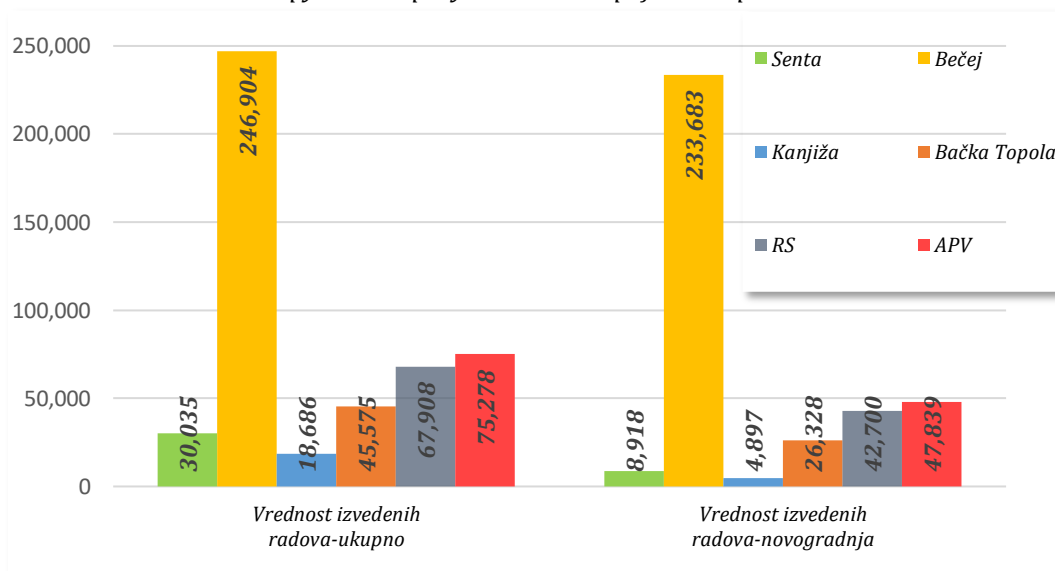
Дужина канализационе мреже (км) – у односу на општине из окружења - 2019. година

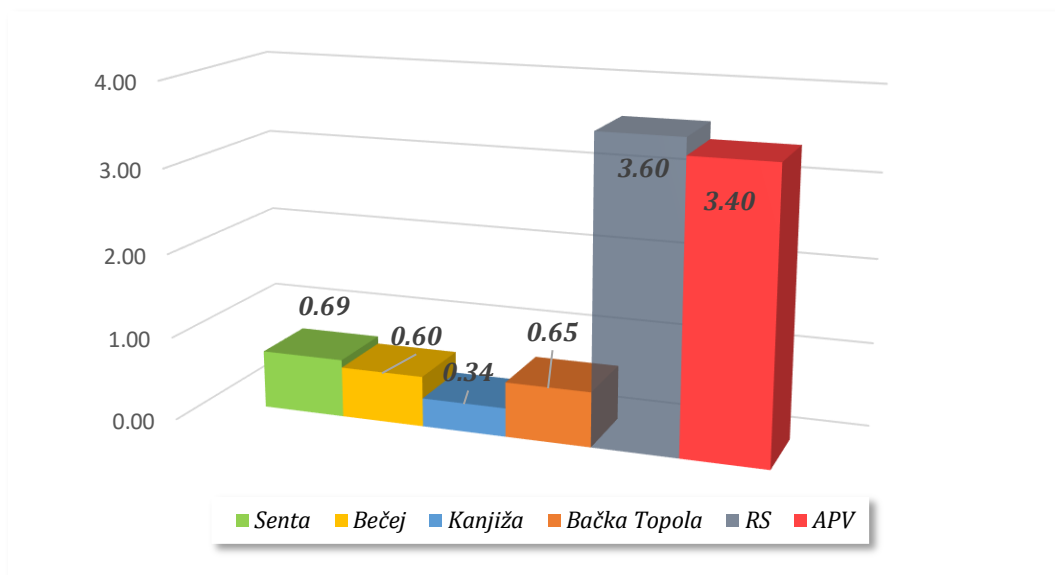
Са 73,30% прикључених домаћинстава на канализациону мрежу и са 110 км изграђене канализационе мреже Општина Сента у односу на републички и покрајински просек има значајно већу вредност, у процентима дупло више од посматраних општина осим Општине Кањиже где је та разлика нешто мања.

3.2.3. Грађевинарство

Вредност изведених радова укупно и изведених радова-новоградња по становнику (РСД) – у односу на општине из окружења и републички и покрајински просек - 2019. година

Изграђени станови на 1000 становника – у односу на општине из окружења и републички и покрајински просек - 2019. година

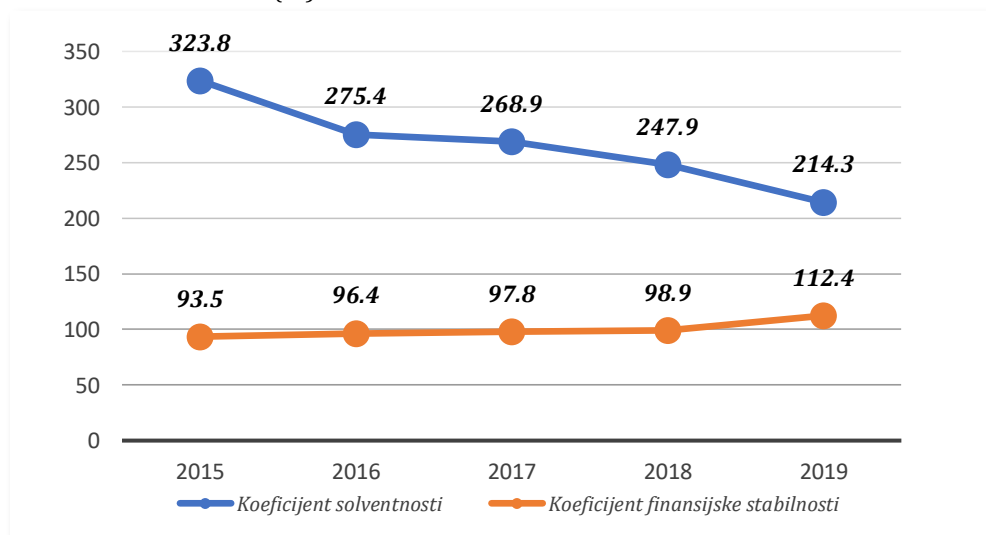

Грађевинарство је на веома ниском нивоу и вишеструко је мања вредност изведених радова по становнику (осим Општине Бечеј) односно вредност изграђених станова на хиљаду становника у овој области како у Општини Сента тако и у посматраним општинама у односу на републички и покрајински просек.

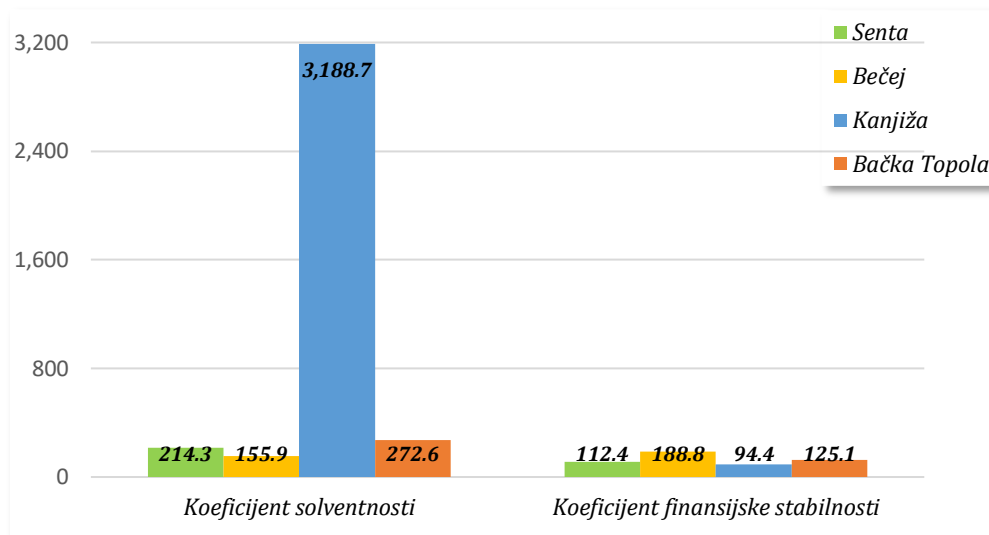
3.2.4. Финансијски показатељи Јавно комуналних предузећа

општина Сента	2015	2016	2017	2018	2019
Број ЈКП	2	2	2	2	2
Укупан број запослених у ЈКП	164	150	148	149	151
Број запослених у ЈКП на 1000 становника	7	7	7	7	7
Укупан нето резултат из редовног пословања, у хиљ.РСД	-2,343	-18,990	-22,715	-24,968	-6,436

Коефицијент солвентности/Коефицијент финансијске стабилности (%) - општина Сента 2015.-2019. година

Коефицијент солвентности/Коефицијент финансијске стабилности (%) – у односу на општине из окружења - 2019. година

У општини Сента постоји два јавна предузећа и то Јавно предузеће Елгас Сента и Јавно комунално стамбено предузеће Сента, у којима укупан број запослених износи 151.

На дијаграму су приказани коефицијенти солвентности и финансијске стабилности у односу на посматране општине.

Што се тиче коефицијента солвентности Општина Сента са вредношћу од 214,3 има висок коефицијент и у односу на посматране општине на сличном нивоу осим Општине Кањижа код које је ова вредност невероватно висока.. Овај показатељ показује способност ЈКП да плати све обавезе под претпоставком да све доспевају на исти дан. Предузеће је солвентно ако је коефицијент солвентности најмање 1.

Коефицијент финансијске стабилности показује колико се дугорочних средстава финансира из дугорочних извора финансирања. Другим речима, показује са колико динара дугорочних извора финансирања је покривен динар дугорочно везаних средстава. Општина Сента има нешто нижи наведени коефицијент у односу на општину Бачка Топола а нешто виши у односу на Општину Кањижа, и значајно мањи од Општине Бечеј.

3.3. Локални економски/привредни развој

Сажетак и сумарни пресек стања и битних чињеница из анализе у области: **ЛОКАЛНО-ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ** у у Општини Сента

- Број привредних друштава на 1000 становника у Сенти износи 12, Кањижи и Бачкој Тополи 13, а у Бечеју 8
- Пословни приходи привредних друштава (у хиљ. РСД) по привредном друштву у Сенти износе 175,585, док пословни приходи предузетника (у хиљ. РСД) по предузетнику износе 6,736.
- Број Извозника као % укупног броја активних привредних субјеката у Сенти износи 15,7%, више од Сенте извозника има Бечеј (25,9%). Што се тиче увозника тај проценат у Сенти је 26,8%, што је више него у суседним општинама.
- Укупан број запослених у Сенти у 2020. години је 7,780 и је приближан броју запослених у суседним местима. Укупан број незапослених у Сенти у 2019. години је 940. Незапослена лица на 1000 становника у Сенти је 43, у Бечеју 55, у Кањижи 51, у Бачкој Тополи 55
- Највећи проценат незапослених у Сенти је без квалификација (65,8%), затим са средњим образовањем (29,4%) и са високим или вишим образовањем (4,8%)
- Просечна зарада без пореза и доприноса по запосленом у Сенти је 55,690 РСД, у Кањижи 50,257 РСД, у Бачкој Тополи 51,265 и у Бечеју 51,390 РСД
- Просечан износ пензије у Сенти је 27,037 РСД, у Кањижи је 25,075 РСД, у Бачкој Тополи 25,899 РСД и у Бечеју 26,148 РСД
- Остварене инвестиције у нова основна средства по карактеру изградње у Сенти у хиљ РСД износе 1,793,013, док је у суседним општинама: Бечеј-2,772,469, Кањижа-1,030,137, Бачка Топола-3,663,868
- Укупни подстицаји регионалног развоја у хиљадама РСД у Сенти су 110,002, док је тај износ доста већи у околним општинама: Кањижа: 618,813, Бачка Топола: 575,346, Бечеј:305,971
- Укупан број туриста се повећао од 2015. године када их је било 3,965 до 2019. када их је било 8,212. Што се тиче броја туриста у суседним општинама, Бечеј их броји 5,147, Кањижа 12892, а Бачка Топола 6,589. Домаћи туристи у Сенти чине 64,45%, док је страни 35,55%
- Према анкети о пољопривреди 2018. године број пољопривредних газдинстава у Сенти је био 1,297.
- Највише има ораница и башта (20,738 ха), затим ливаде и пашњаци (284 ха) и остало: воћњаци (59 ха) и виногради (3 ха)
- Највише се узгаја живина (26,757), затим свиње (6,479) па говеда (5,614) и овце (5,903)
- Укупан број трактора према анкети из 2018. године је био 1,569
- Проценат запослених у пољопривреди у односу на укупну запосленост је у Сенти (1.1%), у Кањижи (3,4%), у Бачкој Тополи (12,6%), у Бечеју (11,1%), у АПВ (3,3%), у РС (1,5)
- Укупни приходи општине у хиљадама РСД у Сенти 2019. године износе 797,514. Укупни приходи по становнику су 28,904 РСД

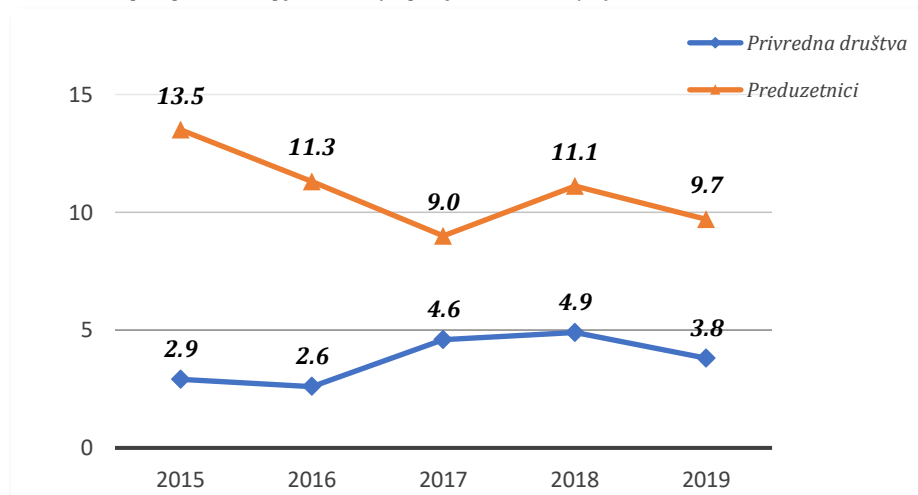
-
- Укупни расходи општине у хиљадама РСД у Сенти 2019. године износе 790,297. Укупни расходи по становнику су 28,954 РСД
  - Буџетски суфицит/дефицит 2019. године, у хиљадама РСД износи 7,217

3.3.1. Привредна друштва и предузетници

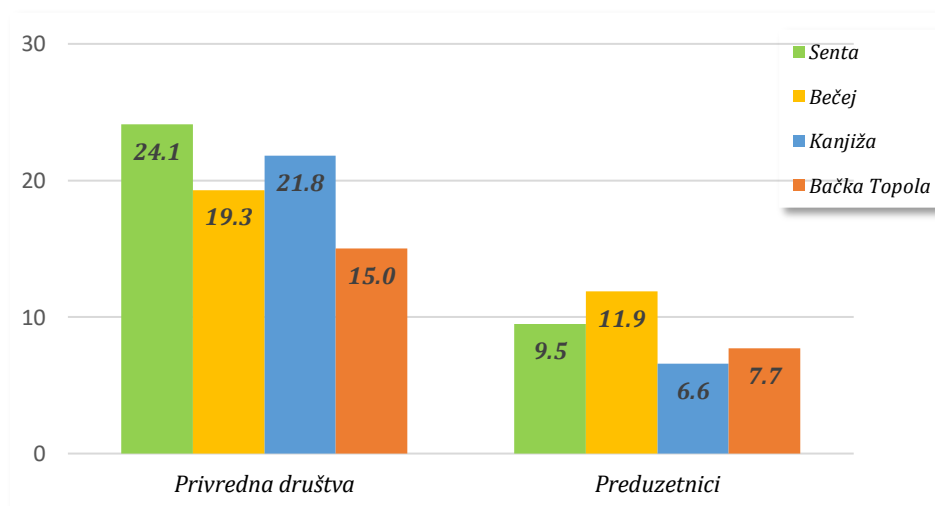
По подацима Агенције за привредне регистре за 2019. годину у општини Сента регистровано је 261 привредно друштво, као и 452 предузетника.

општина Сента	2015	2016	2017	2018	2019
Број привредних друштава	314	307	306	307	261
Број предузетника	422	433	442	452	452
Број привредних друштава на 1000 становника	14	14	14	14	12
Број предузетника на 1000 становника	19	19	20	21	21

Стопа настанка привредних друштава/предузетника (%) - општина Сента 2015.-2019. година

Стопа брисања/гашења привредних друштава/предузетника (%) – у односу на општине из окружења - 2019. година

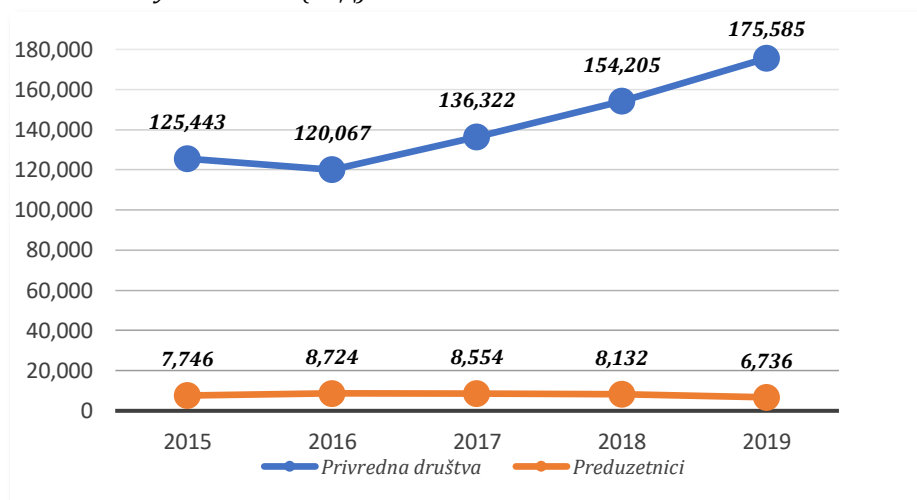

Стопа брисања/гашења привредних друштава односно предузетника у 2019. години је у Општини Сента у односу на посматране општине највећа код привредних друштава, док је код предузетника мања од Општине Бечеј а већа од општина Кањижа и Бачка Топола.

3.3.2. Пословање привредних друштава и предузетника

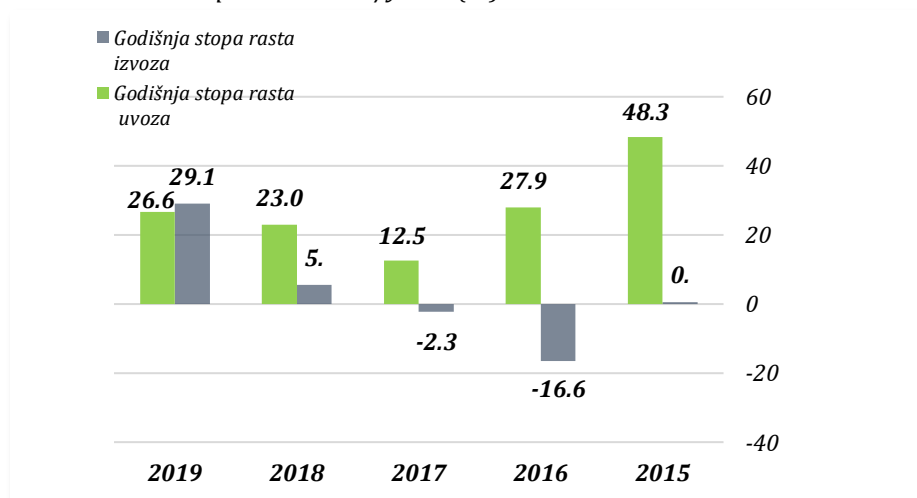
општина Сента	2015	2016	2017	2018	2019
Укупни пословни приходи привредних друштава, хиљ.РСД	32,113,417	29,776,560	32,308,222	34,541,839	38,277,499
Укупни пословни приходи предузетника, хиљ.РСД	666,178	785,198	787,006	740,005	1,549,379

Пословни приходи привредних друштава/ предузетника по привредном друштву/предузетнику у хиљадама (РСД)-општина Сента 2015.-2019. година

Пословни приходи предузетника по једном предузетнику показују благ пад у односу на базну годину у посматраном периоду, те су пословни приходи на приближном односно сличном нивоу, док код привредних друштава у односу на базну годину долази до значајног раста пословних прихода (увећање за 1,4 пута) у односу на базну, 2015. годину.

Годишње стопе раста извоза/увоза (%) - општина Сента 2015.-2019. година

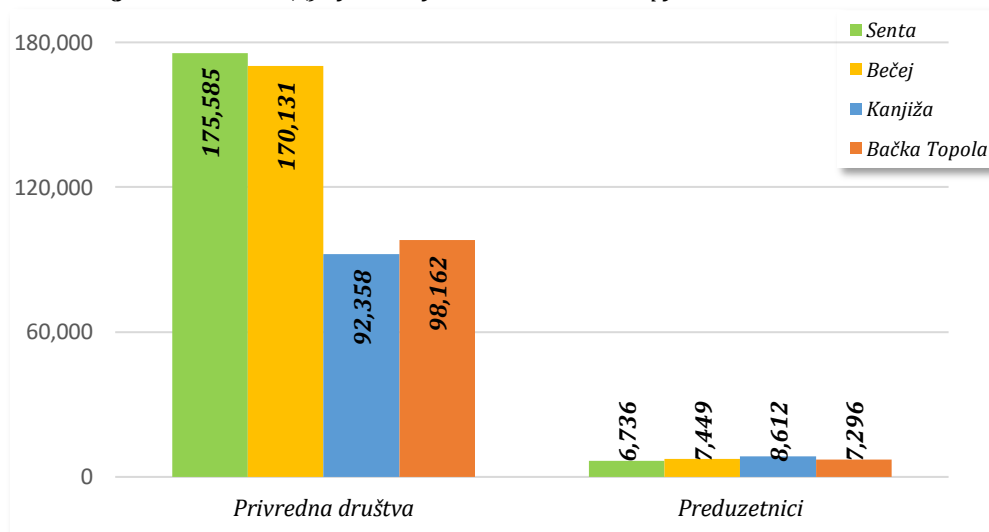

Годишња стопа раста увоза представља показатељ који указује на процену раста увоза и ниво тржишног учешћа у спољнотрговинској размени са иностранством. У Општини Сента у 2019. години проценат ове стопе је доста висока али у односу на базну годину скоро дупло мања. Што је већа вредност овог показатеља указује се на већу зависност општине за иностраном робом. Високе вредности показатеља су прихватљиве само уколико се ради о увозу сировина и репроматеријала, за даљу производњу и извоз.

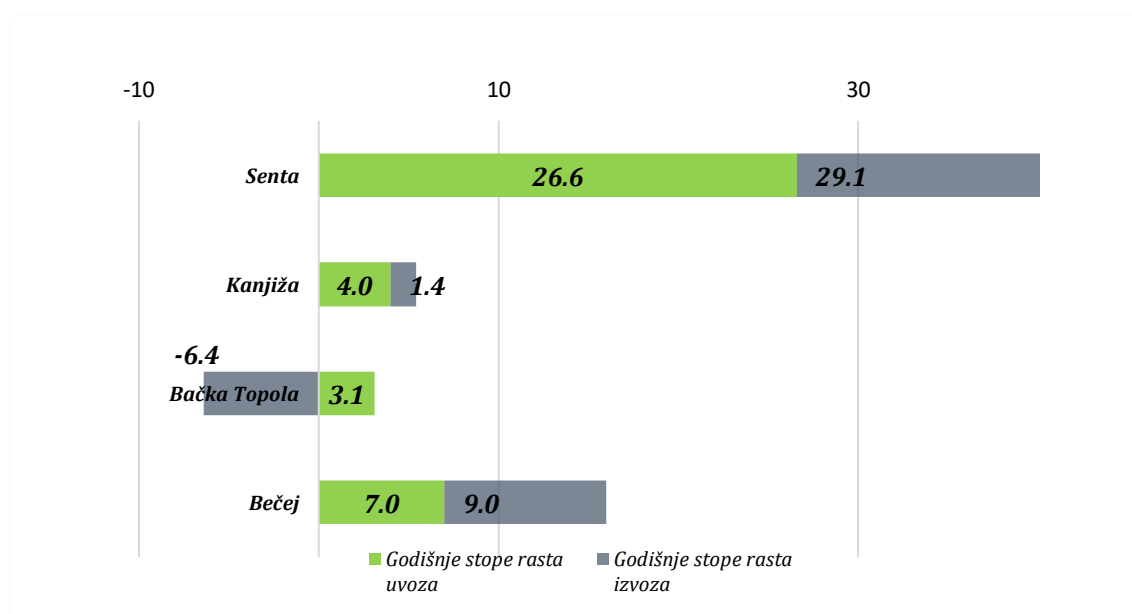
Годишња стопа раста извоза представља показатељ који указује на процену раста извоза и ниво тржишног учешћа у спољнотрговинској размени са иностранством. Што је већа вредност показатеља показује се већи степен отворености општине, већи прилив девизних средстава и већу привредну активност на територији општине. По приказаном дијаграму јасно се види да је тај проценат такође висок, што говори да је потребно задржати ове вредности овако усклађене и код стопе увоза и стопе извоза..

У следећим дијаграмима приказани су подаци Општине Сента за 2019. годину и упоређују се са подацима следећих општина: Бечеј, Кањижа и Бачка Топола

Пословни приходи привредних друштава/ предузетника по привредном друштву/предузетнику (у хиљадама РСД) – у односу на општине из окружења - 2019. година

Годишње стопе раста извоза/увоза (%) – у односу на суседне општине - 2019. година

3.3.3. Запосленост и зараде

Запосленост

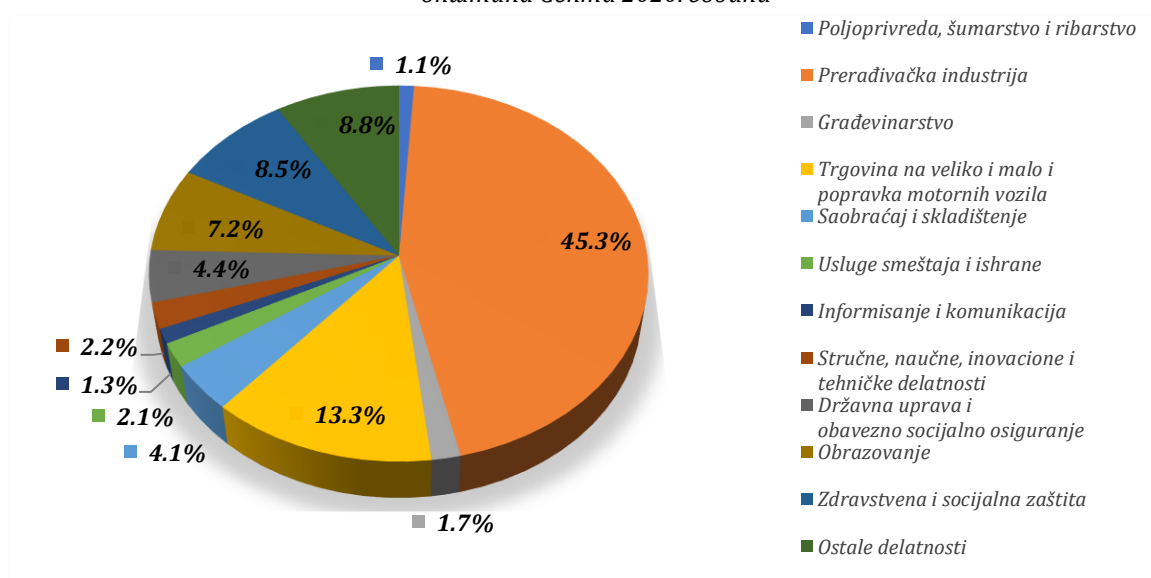
општина Сента	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Укупан број запослених	6,990	6,732	6,795	7,350	7,591	7,780
Број запослених код привредних друштава	5,601	5,337	5,396	5,980	6,258	6,475
Број запослених код предузетника	825	839	857	848	834	836
Број регистрованих индивидуалних пољопривредника	563	556	541	522	499	470

На крају 2020. године, по подацима републичког завода за статистику на територији општине Сента било је запослено 7780 лица што чини 35,97% укупне популације што је за око 4 % више од републичког просека.

Посматрано по секторима, око 60% запослених је у два следећа сектора:

- прерађивачка индустрија
- трговина на велико и мало

Структура запослености по делатностима као % укупног броја запослених²
-општина Сента 2020. година

Незапосленост

општина Сента	2015	2016	2017	2018	2019
Укупан број незапослених	1019	1240	1171	1001	940
Незапослена лица на 1000 становника	45	56	53	46	43
Незапослене жене, као % незапослених лица	46.0	45.6	45.6	47.9	49.6

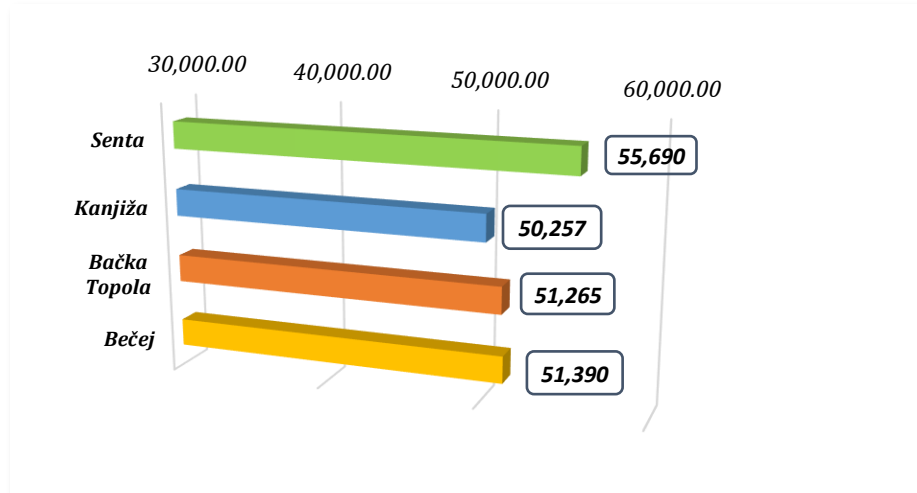
² U ukupan broj zaposlenih nisu uračunati registrovani individualni poljoprivrednici

На крају 2019. године, по подацима Националне службе за запошљавање на евиденцији регистрованих незапослених лица на територији општине Сента било је 940 лица што чини 4,35 % укупне популације, од чега је жена 466, што чини 49,6 % од укупно незапослених на евиденцији НСЗ. Што се тиче образовне структуре регистрованих незапослених лица на евиденцији НСЗ највише је неквалификованих лица 65,8% и регистрованих незапослених лица са ИИИ и ИВ степеном стручне спреме 29,4%, док је незапослених лица са високом или вишом стручном спремом њих 4,8%.

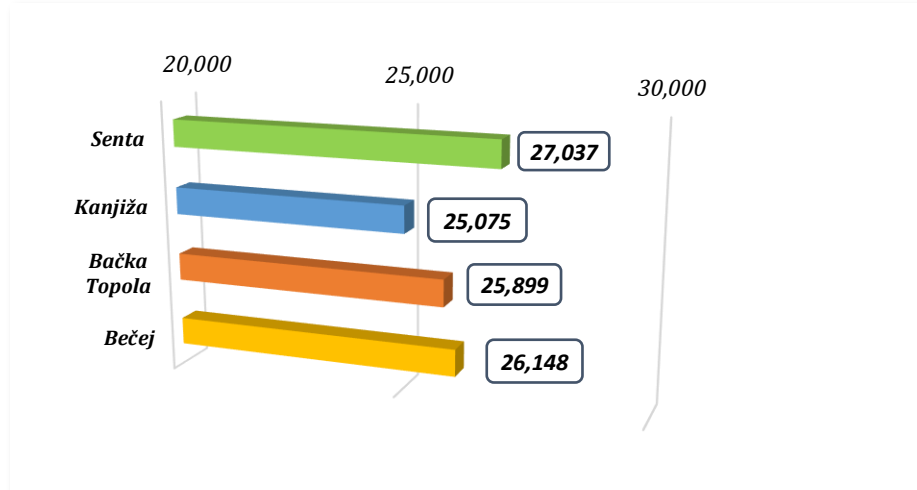
Зараде

По подацима републичког завода за статистику, Општина Сента се налази на 69. месту ранжираних општина и градова (од укупно 175), према висини просечне нето зараде, у 2018. години (последњи доступан податак), те спада у групу општина које су по овом показатељу у групи општина са вредностима између 80-100% у односу на републички просек.

Просечне зараде без пореза и доприноса, по запосленом (РСД) – у односу на општине из окружења - 2020. година

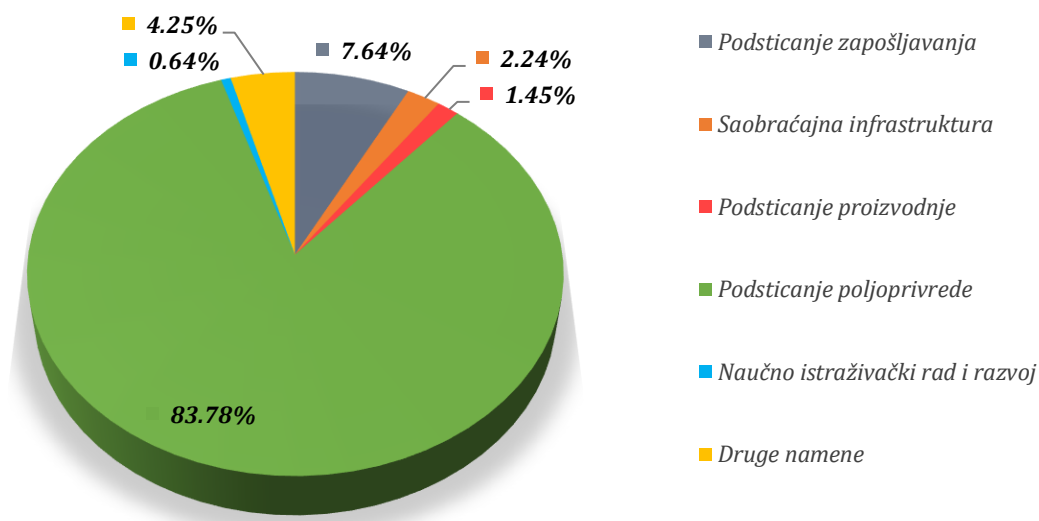
Просечан износ пензије (РСД) – у односу на општине из окружења - 2019. година

Из дијаграма у којима су приказани подаци о зарадама по запосленом без пореза и доприноса (годишњи просек) за 2020. годину, јасно се види да су исте на територији Општине Сентавише од свих посматраних Општина (у просеку за око 5,000 рсд). Такође, по приказаним подацима просечан износ пензије у Општини Сента иако је нешто виши од свих посматраних општина али као такав такође је на приближном нивоу са истима.

3.3.4. Подстицаји регионалног развоја

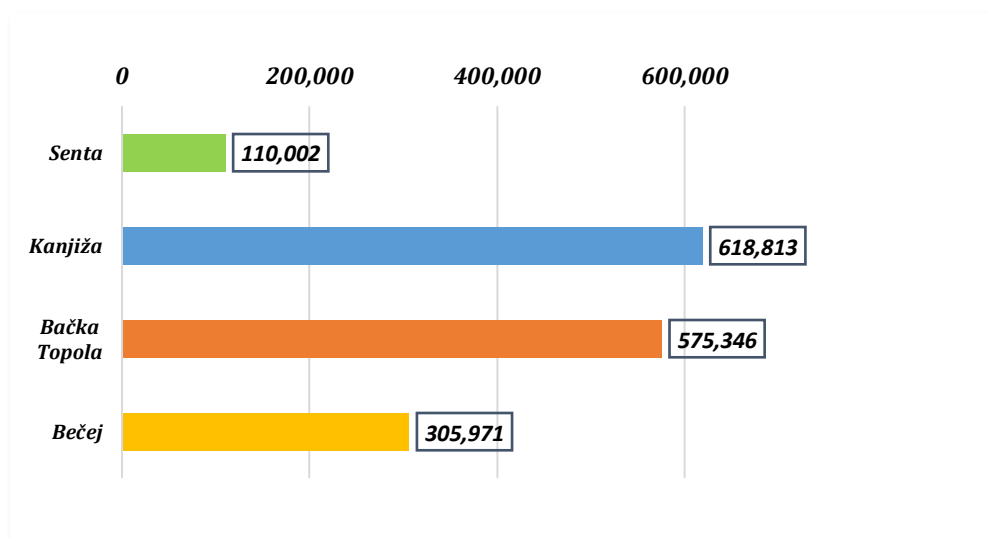
Укупни подстицаји регионалног развоја према наменама, %
-општина Сента 2020. година

Општина Сента је у 2020. година успела да привуче подстицаје који имају намену за подстицање регионалног развоја финансираних од виших нивоа власти у износу од преко 110 милиона РСД. Од тог износа највише је остварено за подстицаје у пољопривреди (83,78%).

Из наредног дијаграма видљиво је да је Општина Сента у односу на посматране општине остварила веома низак ниво подстицаја, те у наредним годинама је потребно да Општина Сента усмери своје активности ка привлачењу истих како би ухватили корак са посматраним општинама..

Укупни подстицаји регионалног развоја у хиљадама (РСД)– у односу на општине из окружења- 2020. година

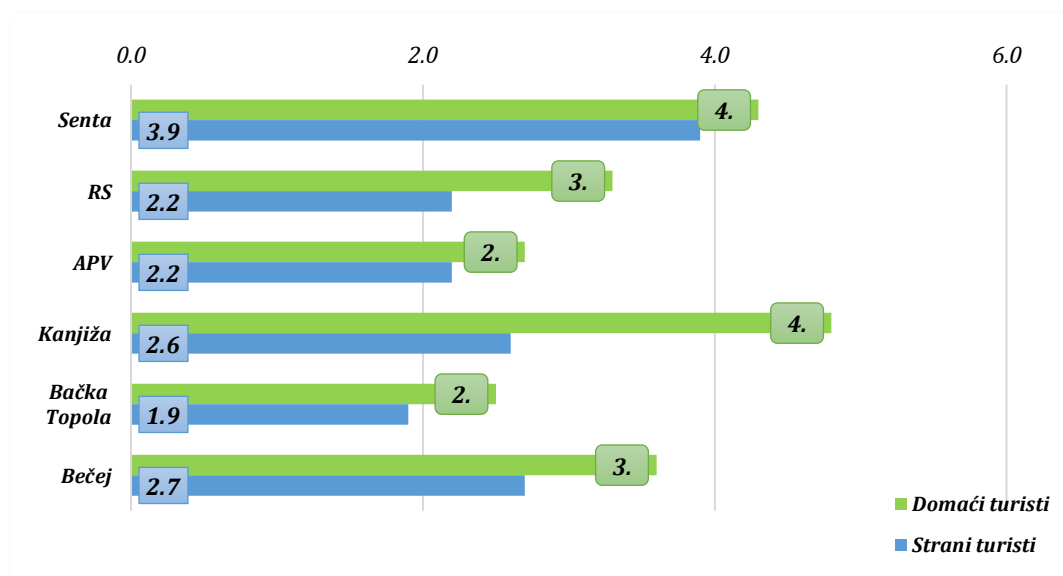

3.3.5. Туризам

општина Сента	2015	2016	2017	2018	2019
Укупан број туриста	3,965	5,268	6,538	8,260	8,212
Број домаћих туриста	1,630	3,496	4,408	5,410	5,293
Број страних туриста	2,335	1,772	2,130	2,850	2,919
Број ноћења туриста укупно	11,680	17,304	23,481	27,834	33,975
Број ноћења домаћих туриста	4,552	12,767	18,238	20,404	22,501
Број ноћења старних туриста	7,128	4,537	5,243	7,430	11,474

У следећем дијаграму приказани су подаци Општине Сента за 2019. годину и упоређују се са подацима следећих општина: Бечеј, Кањижа и Бачка Топола, као и у односу на покрајински и републички просек

Просечан број ноћења туриста у односу на општине из окружења и републички и покрајински просек - 2019. Година

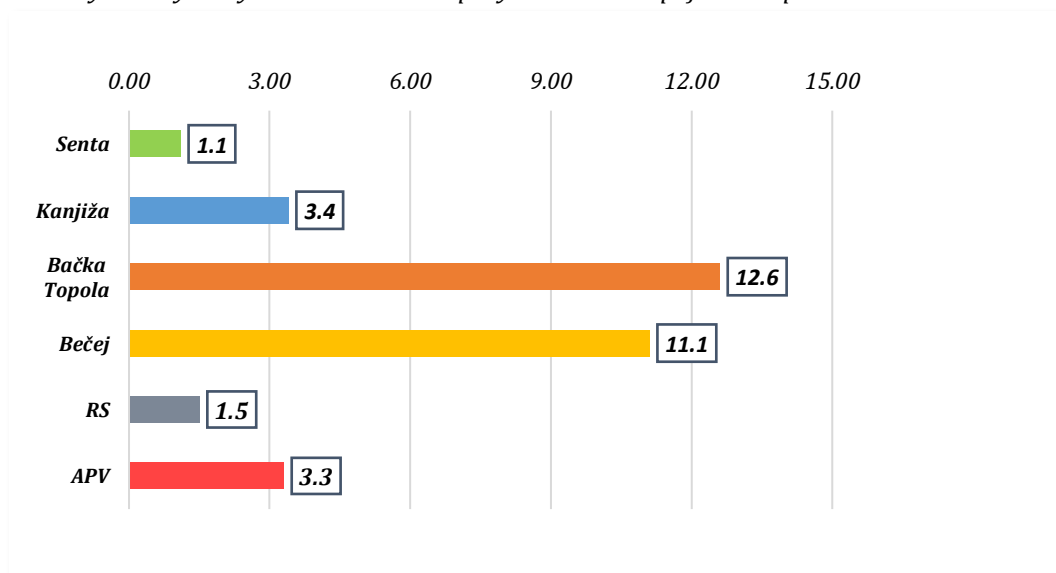

3.3.6. Пољопривреда

општина Сента	2012-Попис пољопривреде	2018-Анкета о пољопривреди
Број пољопривредних газдинстава	1,783	1,297
Број пољопривредних газдинстава на 1000 становника	77	56
Број пољ. газдинстава, као % укупног броја домаћинстава	19.00	13.82
Економска величина пољопривредних газдинстава, ЕУР ³	28,417,445	-
Економска величина пољ. газдинстава по газдинству, ЕУР	15,938	-
Коришћено пољопривредно земљиште, ха	20,990	21,107
Коришћено пољ. земљиште, као % укупне површине општине	71.64	71.79

Иако, у Општини Сента постоји велики број пољопривредних газдинстава, преко 70% површине општине је коришћено пољопривредно земљиште проценат запослених је знатно мањи од посматраних општина, а такође је нешто испод републичког а 3 пута мањи од покрајинског просека. Као што је у ранијем делу приказано највећи број запослених у Општини Сента је у прерађивачкој индустрији.

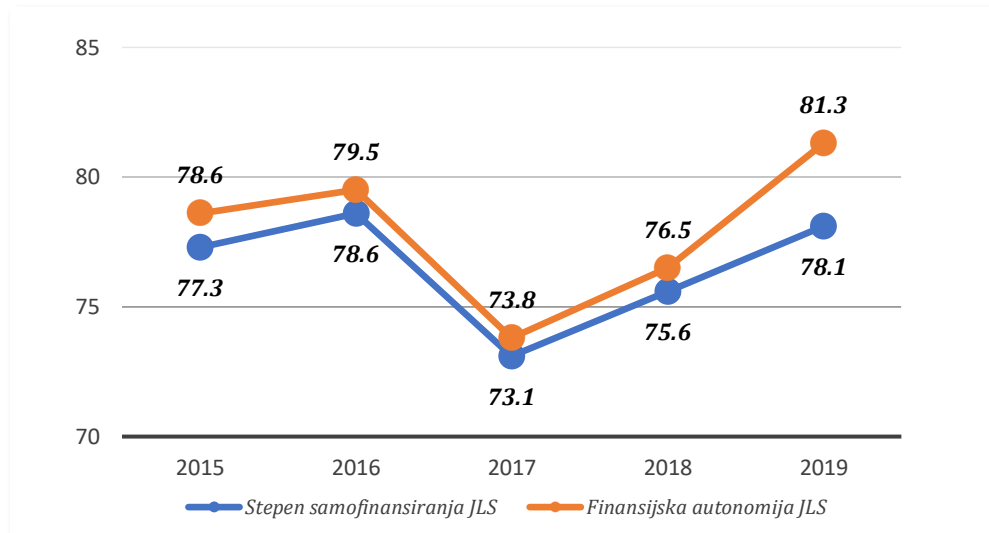
Процент запослених у пољопривреди у односу на укупну запосленост
– у односу на суседне општине и републички и покрајински просек - 2019. година

³ Економска величина пољопривредног газдинства се мери као укупна вредност стандардног аутпута (СА) газдинства изражен у еврима. СА неког пољопривредног производа представља просечну новчану вредност бруто пољопривредне производње по цени произвођача, која се очекује у 'нормалним' околностима производње

3.3.7. Финансијски показатељи општине

Степен самофинансирања⁴ и Финансијска аутономија⁵ ЈЛС (%) - општина Сента 2015.-2019. година

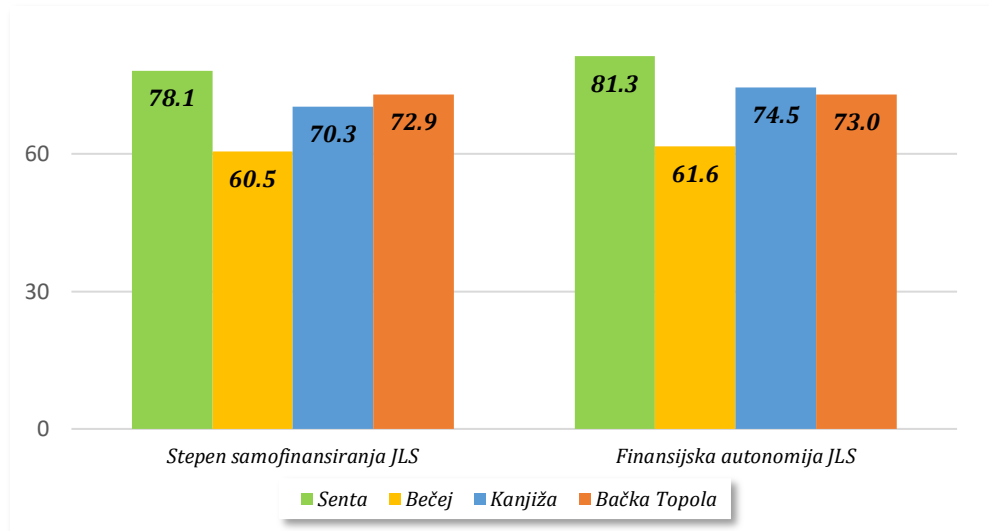

Степен самофинансирања представља показатељ који указује на способност општине да се финансира из изворних и уступљених прихода. Висока вредност овог показатеља указује на високу финансијску самосталност и одрживост. Општина Сента у 2019. години има степен самофинансирања (78,1) уз благ раст у односу на базну годину у посматраном периоду.

Финансијска аутономија представља показатељ који указује на способност општине да се финансира без трансфера од других нивоа власти. Већа вредност овог показатеља указује на мању зависност општине од централних власти, односно већу сувереност општине у прерасподели својих прихода. Општина Сента у 2019. години има проценат (81,3) уз раст у односу на базну годину у посматраном периоду.

Општина Сента у односу на посматране општине у 2019. години има већу вредност од свих општина.

Степен самофинансирања и Финансијска аутономија ЈЛС (%) у односу на општине из окружења - 2019. година

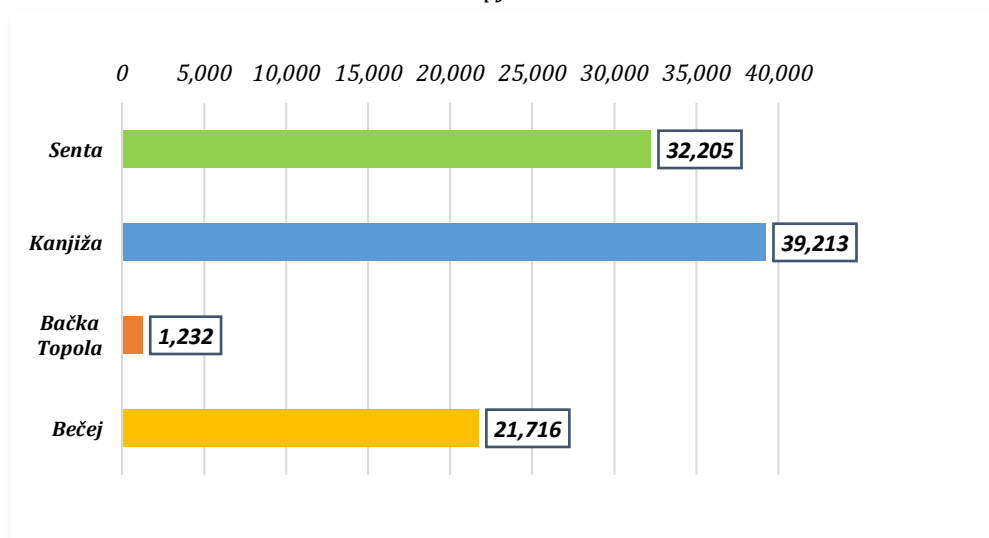

⁴ Приказује однос између изворних и уступљених прихода са једне стране, и укупних прихода и примања са друге

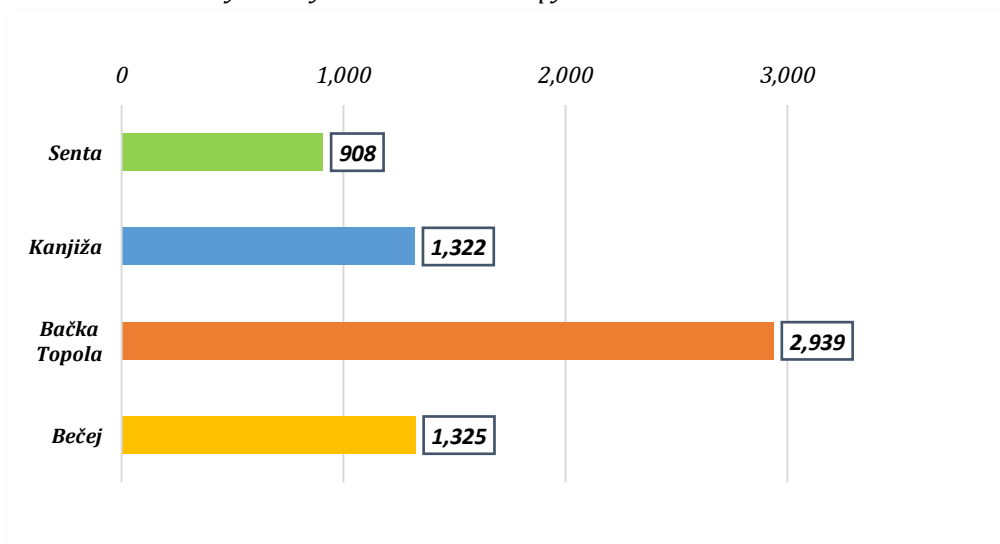
⁵ Показатељ способности ЈЛС да се финансира без трансфера од других нивоа власти, односно способности ЈЛС да се финансира на основу Изворних и уступљених прихода, Примања од продаје нефинансијске имовине и Примања од задуживања и продаје финансијске имовине

У следећим дијаграмима су приказани приходи и расходи Општине Сента за 2019. годину и упоређују се са подацима следећих општина: Бечеј, Кањижа и Бачка Топола

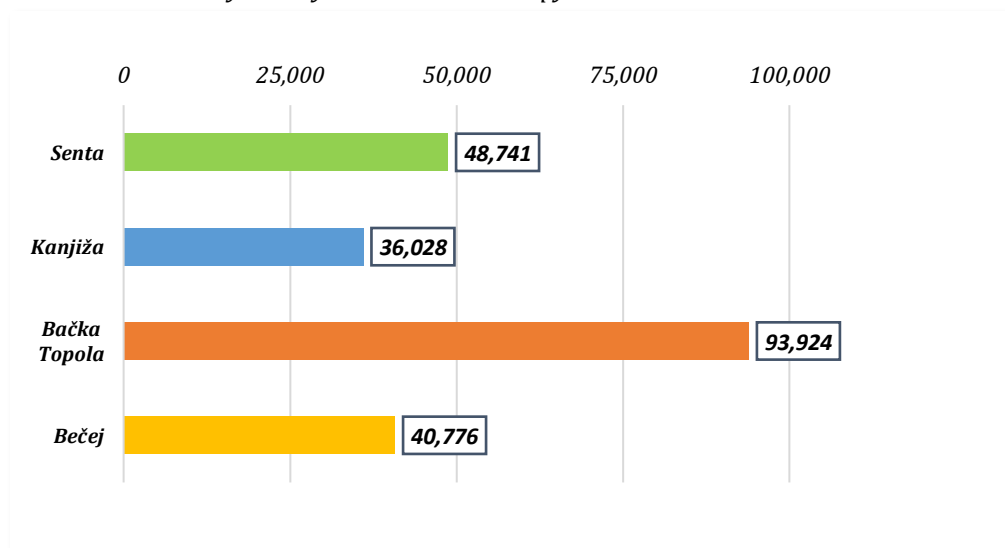
*Приходи од донација у хиљадама РСД-у односу
на општине из окружења - 2019. година*

*Расходи за социјално осигурање и социјалну заштиту по становнику (РСД)
у односу на општине из окружења - 2019. година*

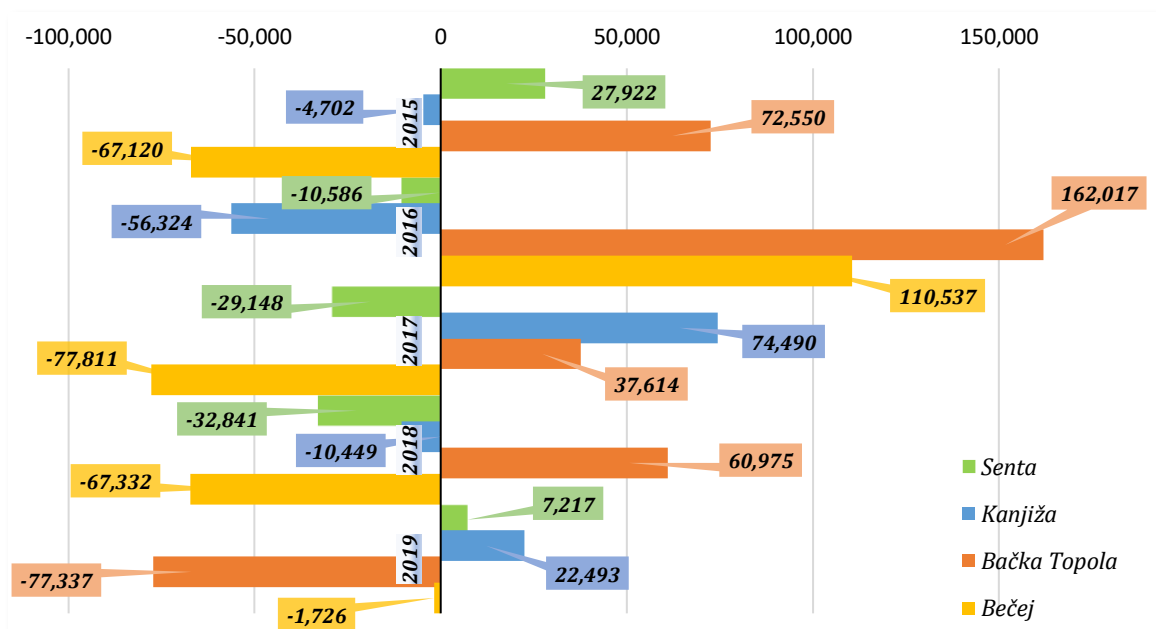

Расходи за доплатије невладиним организацијама (у хиљадама РСД)
у односу на општине из окружења - 2019. година

Остали финансијски показатељи

Буџетски суфицит/дефицит (у хиљадама РСД) у односу на општине из окружења – 2015-2019. година

Буџетски суфицит/дефицит представља показатељ који представља разлику између укупних прихода и примања са једне стране и укупних расхода и издатака са друге стране.

Позитивна вредност индикатора указује на суфицит, док негативна указује на дефицит буџета општине. Пожељно је да вредност буде позитивна.

Општина Сента у 2019. години има суфицит нешто већи од 7 милиона рсд, док је претходним годинама у посматраном периоду имала дефицит. Вредности буџетског суфицита/дефицита у посматраном периоду крећу се мање/више на приближном нивоу као и код посматраних општина са којима се врши поређење.

4. SWOT АНАЛИЗА ПО СЕКТОРИМА

Током процеса, тематске радне групе су вршиле SWOT анализу (Друштвени развој и квалитет живота, и Локални економски/привредни развој), са намером да се дефинишу одговори на уочене снаге, слабости, могућности и претње у дотичном сегменту живота локалне заједнице.

После оцене важности појединих карактеристика, идентификују могуће приоритетне циљеве (као одговор на изазов) и мере, које ће покренути постојеће стање набоље и довести до постизања приоритених циљева.

4.1. SWOT анализа-Друштвени развој и квалитет живота

<u>Стренгтхс (Снаге):</u>	Важнос т %	<u>Weaknesses (Слабости)</u>	Важнос т %
Образовање	34%	Здравство	35%
Спорт	32%	Квалитет комуналне инфраструктуре	16%
Култура	30%	Зелене површине и јавна чистоћа	12%
Невладине организације	4%	НВО (подршка)	10%
		Забава, слободно вријеме	10%
		Сеоске заједнице	7%
		Омладинци	5%
		Заштита животне средине (квалитет ваздуха)	5%
<u>Оппортуниџес (Могућности):</u>	Важнос т %	<u>Threats (Претње):</u>	Важнос т %
Тендерске могућности	36%	Политика	48%
Туризам	24%	Миграција	31%
ЕУ фондови	18%	Економски пад	9%
Развојни планови	12%	Пасивност	6%
Нови (страни) инвеститори	10%	Старење	6%

4.2.CWOT анализа- Локални економски/привредни развој

<u>Стренгтхс (Снаге):</u>	Важнос т %	<u>Weaknesses (Слабости)</u>	Важнос т %
Пољопривреда и производња	29%	Недостатак (квалификоване) радне снаге, емиграција	45%
Домаће и стране инвеститоре (привући?)	18%	Лош административни, правни амбијент: имовинско право, катастар,	14%
Царинарница, речни транспорт	13%	Недовољна инфраструктура	11%
Добра, квалификована радна снага	13%	Неискоришћени туристички потенцијал	9%
Локална предузећа	11%	Општинске субвенције (недостатак)	9%
Туризам	11%	Индустријска зона (недостатак)	5%
Географска локација	5%	Комуникација, недостатак сарадње	5%
		Ниске плате	2%
<u>Оппортуниџес (Могућности):</u>	Важнос т %	<u>Threats (Претње):</u>	Важнос т %
Туризам (Тиса, терме)	38%	Емиграција, несташница радне снаге, рурализација	46%
Индустријски парк, нове инвестиције,	21%	Политичка изложеност (нпр. смањење броја болница)	13%
Пословна подршка (инкубатор, ИТ номади, мала и средња предузећа, промоција аутоматизације, смањење пореза и доприноса)	15%	Природне катастрофе, рат	11%
Речни транспорт (Тиса)	13%	Повећање пореза, лош правни амбијент, нетранспарентне набавке	11%
Боља инфраструктура	8%	Конкурентске (суседне) општине	7%
Заустављање пада становништва	5%	Ниске плате	4%
		Недостатак интересовања, недостатак визије	4%
		Корупција	2%
		Неадекватно образовање	2%

5. ВИЗИЈА И РАЗВОЈНИ ПРАВЦИ ОПШТИНЕ СЕНТА

5.1. Визија Општине Сента

Општину Сенту у 2030. години видимо као развијени центар потиске регије, која је модерна и безбедна средина са квалитетном инфраструктуром. Привредно окружење је погодно за рад и развој бизниса са тржишно конкурентним примањима. Богат културни живот, квалитетно здравство, образовање, уређене зелене површине, спортски терени и специфични програми чине да је општина атрактивно место за живот са породицом. Поседује своје препознате туристичке брендове који су базирани на културно-историјско наслеђе, Тису и здраво окружење.

5.2. Развојни правци Општине Сента

На радним састанцима тематских радних група, као и одржаним радионицама, кључни локални актери су дефинисали визију развоја Општине, тј. жељено стање 2030. године.

Визија представља полазну тачку у дефинисању позитивне промене која се жели постићи.

Како општину Сента карактеришу недовољно развијена економија, самим тим мањак радних места, неуједначен квалитет живота и незаокружене комуналне услуге, велики је одлив становништва, развојни правци:

- 1) *Друштвени развој и квалитет живота*
- 2) *Локално-економски развој*

желе произвести промене које ће елиминисати садашње недостатке променити постојеће стање.

Важно је нагласити да су приоритети из области урбаног развоја, комуналне инфраструктуре и заштите животне средине интегрисани у оквиру ова два наведена развојна правца.

У циљу остваривања овог, у данашње време, веома изазовног задатка, локална самоуправа своје активности планира да усмери у обезбеђивање квалитетних услова за живот својих грађана на принципама одрживог развоја и управљања ресурсима. На путу за остварење ове визије, Општина Сента ће активирати своје (не само природне) ресурсе доступне на подручју, и покушати да унапреди слабости као што су нпр. недовољно развијена комунална инфраструктура и недовољно подржавајућа инфраструктура за успешно вођење бизниса.

Дефинисана визија испуњава основне критеријуме, односно она је амбициозна и инспиративна, са једне стране, и мерљива и достижна са друге стране. Овако постављена визија је плод заједничког размишљања свих заинтересованих за унапређење локалне заједнице и локалном становништву отвара могућност идентификације нових могућности за унапређење квалитета живота и повећања локалних прихода.

6. ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉЕВИ ПЛАНА РАЗВОЈА ОПШТИНЕ СЕНТА

6.1. Преглед приоритетних циљева по развојним правцима

Развојни правац: 1. ДРУШТВЕНИ РАЗВОЈ И КВАЛИТЕТ ЖИВОТА		ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ унутар развојног правца
	КЖ 1	Успорити негативне демографске трендове
	КЖ 2	Унапредити друштвени дијалог, услуге ЛС и партиципацију грађана
	КЖ 3	Унапредити квалитет здравствених и социјалних услуга у заједници
	КЖ 4	Унапредити услове за квалитетно провођење слободног времена младих
	КЖ 5	Континуално побољшање људских и материјалних предуслова за рад образовних институција, систематско праћење и прилагођавање потребама локалне заједнице
	КЖ 6	Бављење спортом учинити приступачним за већи број грађана
	КЖ 7	Сачувати и стално унапређивати природно и изграђено окружење
	КЖ 8	Унапредити сарадњу између јавног и цивилног сектора уз пуну транспарентност
	КЖ 9	Унапредити квалитет живота у сеоским заједницама
	КЖ10	Повећање енергетске ефикасности и ефикасније коришћење обновљивих извора енергије на територији општине

Развојни правац: 2. ЛОКАЛНО- ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ		ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ унутар развојног правца
	ЛЕР 1	Стварање предуслова за успешно привлачење домаћих и страних инвеститора
	ЛЕР 2	Стално улагање у квалитетну радну снагу
	ЛЕР 3	Развој инфраструктуре која помаже раст бизниса
	ЛЕР 4	Креирање повољног пословног окружења за функционисање привредних субјеката
	ЛЕР 5	Унапређење услова за привређивање у пољопривреди
	ЛЕР 6	Боље коришћење туристичких потенцијала кроз усмерења на развој културно-историјског, веллнесс, сеоског, и еко туризма

6.2. Мере за реализацију приоритетних циљева по развојним правцима

Разрађени **Приоритетни циљеви** садрже мере, код којих је увек могуће дефинисати базни индикатор и индикатор исхода, што се по правилу ради у склопу средњорочног планирања.

Допринос Приоритетних циљева, Циљевима одрживог развоја 2030 Уједињених нација (ЦОР УН 2030) и повезаност са приоритетима ЕУ у буџетском периоду 2021-2027 су обрађени на нивоу целовитог Плана развоја.

Разрађени ниво **МЕРЕ за остваривање приоритетних циљева унутар развојног правца:** садржи описе конкретних пројеката, динамику реализације по годинама, процењена вредност и извор средстава. одговорност за реализацију мера (јавно предузеће, установа, итд)

Мере могу бити различите по својој врсти и начину деловања, а за остварење постављеног циља потребна је реализација једне или више мера, које могу бити међусобно условљена. Закон о планском систему Републике Србије препознаје следеће мере јавне политике:

- 1) регулаторне,** којима се успостављају стандарди и правила којима се уређују односи у друштву;
- 2) подстицајне,** у које спадају: фискалне мере (субвенције, порези и друго) и друге финансијске и нефинансијске мере;
- 3) информативно-едукативне** (информационе и образовне кампање и друго);
- 4) институционално управљачко организационе** (формирање нових и укидање постојећих институција, промена организационе структуре одређених субјеката, промена броја и компетенција запослених и др.);
- 5) обезбеђење добара и пружање услуга** од стране учесника у планском систему, укључујући и јавне инвестиције (капитални и инфраструктурни пројекти, инвестиције и др.).

План развоја Општине Сента различите врсте мера предвиђа за остваривање појединих приоритетних циљева, трагајући за најсврсисходнијим решењима.

РАЗВОЈНИ ПРАВАЦ 1.: ДРУШТВЕНИ РАЗВОЈ И КВАЛИТЕТ ЖИВОТА

	ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ унутар развојног правца	МЕРЕ за остваривање приоритетних циљева унутар развојног правца	Носиоци реализације мера и координације активности
КЖ 1	Успорити негативне демографске трендове	1) Обезбедити подршку младим предузетницима кроз менторске програме, програме дуалног образовања и друге механизме 2) Увести програме подршке и помоћи породицама и подстицај наталитета 3) Побољшати и диверзификовати комуникацију између политичких субјеката / доносиоца одлука и грађана 4) Креирати квалитетно окружење за живот и на тај начин задржати постојеће и привлачити младе брачне парове 5) Улагати у предуслове у образовању, отварање струковних школа/школског центра 6) Привлачење великих компанија која ће креирати нова радна места за високо квалификовану радну снагу са конкурентним платама	1.- Пословни Инкубатор Сента, Опште удружење самосталних предузетника Сента, Осек за привреду и ЛЕР, РРА Панонрег, Директор Економске-трговинске школе 2.- Одељење за општу управу и друштвене делатности 3.- Кабинет Председника Општине 4.- Акциони план за младе (радна група) 5.- Члан ОВ за образовање 6.- Члан ОВ за привреду
КЖ 2	Унапредити друштвени дијалог, услуге ЛС и партиципацију грађана	1) Успоставити квалитетне структуре и процедуре за доношење и праћење реализације краткорочних и дугорочних циљева развоја 2) Стварање екосистема за систематско управљање развојним процесима и пројектима општине, уз редовне едукације за припрему и реализацију пројеката 3) Унапређење Е-управе и повећање броја електронских услуга ЛС, уз коришћење успешних пракси из савременог развојног концепта „СМАРТ ЦИТУ –паметан град“ 4) Промовисати и подржавати стручан кадар, мотивисан за рад и развој локалне средине 5) Свима запосленима, именованим и постављеним лицима доступно стручно усавршавање 6) У свакодневну праксу уградити нове канале и квалитетнију комуникацију са грађанима, користити партиципативно одлучивање о приоритетима, предвидети повратне информације о судбини предлога	1.- Одељење за општу управу и Одсек за привреду и ЛЕР 2.- Оснивање правног субјекта 3.- Одељење за општу управу, Одсек за ИТ послове и оутсорцинг 4.-5.- Одељење за општу управу и друштвене делатности 6.- Кабинет Председника Општине и ПР служба(оснивати)
КЖ 3	Унапредити квалитет здравствених и социјалних услуга у заједници	1) Обезбедити бесплатне превентивне прегледе грађанима 2) Обезбедити услове за континуирану едукацију здравствених радника, са посебним нагласком на запослене који раде са странкама 3) Стално унапредити услове и организацију рада у здравственом систему 4) Обезбедити стоматолошке услуге у јавном здравству 5) Проширити социјалне услуге према старима: формирати дом за старе	1.-2.- 3.-4. Дом Здравља Сента, Општа Болница Сента, 5.-Центар за социјални рад, Удружење грађана Царитас Сента, Директор Дома за старе
КЖ 4	Унапредити услове за квалитетно провођење слободног времена младих	1) Укључивање више људи у културни живот 2) Повећати број манифестација за децу и омладину и подршке истима 3) Повећати број позоришних представа за децу и одрасле 4) Осмишљавати и покренути садржаје за децу и младе попут дискотеке на отвореном, мобилног биоскопа, дечијих игралишта, базена, итд.	1.- КОЦ Турзо Лајош, Српски културни центар Стеван Сремац, Сенћанско мађарско камерно позориште 2.- Савет за младе, Директори Предшколских установа и Основних школа 3.- Српски културни центар Стеван Сремац, Сенћанско мађарско камерно позориште и Камерна сцена „Мирослав Антић“ Сента 4.- Члан ОВ за спорт и омладину, члан ОВ за туризам

КЖ 5	Континуално побољшање људских и материјалних предуслова за рад образовних институција, систематско праћење и прилагођавање потребама локалне заједнице	1) Улагати у обнову школских зграда и опреме 2) Обезбедити новчану стимулацију за стручна усавршавања наставника 3) Организовање обука за нове пројект менаџере и учење страних језика 4) Организовање ИТ обука за одрасле 5) Развој дуалног образовања	1.- Члан ОВ за образовање 2.- Директори школских установа 3.-4.- Начелник Општинске управе, Одељење за општу управу и друштвене делатности 5.- Члан ОВ за образовање, Директори струковних школа
КЖ 6	Бављење спортом учинити приступачним за већи број грађана	1) Обогаћити спортску понуду за рекреативце и старије суграђане (спортони на отвореном, оснивање рекреационих простора на отвореном, уређивање градског штранда 2) Промовисати школски спорт и базичне спортове 3) Успостављање пливачке академије 4) Повећати подршку спортским клубовима на транспарентан начин ради унапређења рада са подмлатком	1.-2.-4.- Члан ОВ за спорт и омладину, Спортски савез 3.- Члан ОВ за туризам, Члан ОВ за спорт
КЖ 7	Сачувати и стално унапређивати природно и изграђено окружење	1) Континуирано пошумљавање и озелењавање 2) Редовно, систематско и стручно одржавање јавних површина 3) Сваке године повећати % селективно прикупљеног отпада 4) Континуирано улагање у коришћење обновљивих извора енергије 5) Израда ажурираних планова за реаговање у ванредним ситуацијама, -који ће садржати мере информисања, саветовања, подршке грађанима у ванредним и кризним ситуацијама попут пандемије, суше или поплаве	1.- Члан ОВ за комуналне послове Одељење за грађевинске и комуналне послове 2.- ЈКСП 3.- ЈКСП и Регионална депонија 4.- Одељење за привреду и ЛЕР, Одељење за грађевинске и комуналне послове 5.- Штаб за ванредне ситуације, Председник општине
КЖ 8	Унапредити сарадњу између јавног и цивилног сектора уз пуну транспарентност	1) Заједничко (ре)дефинисање правилника за финансијску и инфраструктуралну подршку пројектима и програмима ОЦД 2) Континуиран заједнички рад на побољшању услова рада ОЦД и олакшан приступ просторијама за рад 3) успостављање система подршке ЛС за суфинансирање сопственог учешћа за ОЦД на пројектима код донатора ван територије општине	1.-2.-3.- Комисија (треба именовати), Члан ОВ за привреду, Одељење за привреду и ЛЕР
КЖ 9	Унапредити квалитет живота у сеоским заједницама	1) Реализовати процес „мини“стратешког планирања по принципима „ЛЕАДЕР / ЛАГ“ методологије и сачинити Локални акциони план (ЛАП) развоја за свако село 2) Кроз средњорочно планирање на годишњем нивоу планирати приоритете из ЛАП-ова	1.-2.- Комисија (треба именовати), Члан ОВ за привреду, Одељење за привреду и и ЛЕР
КЖ10	Повећање енергетске ефикасности и ефикасности коришћење	1) Стимулације за повећање енергетске ефикасности 2) Субвенције за коришћење соларне енергије 3) Стимулације за мењање чврстог горива за алтернативне изворе енергије	1.-2.-3.-4.- Општинско веће, на бази годишњег плана

	обновљивих извора енергије на територији општине	4) Активности ради подизања свести о значају енергетске ефикасности, информисање и едукација о новим технолошким достигнућима, подршка зеленом пословању	

РАЗВОЈНИ ПРАВАЦ 2.: ЛОКАЛНО-ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ

	ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ унутар развојног правца	МЕРЕ за остваривање приоритетних циљева унутар развојног правца	Носиоци реализације мера и координације активности
ЛЕР 1	Стварање предуслова за успешно привлачење домаћих и страних инвеститора	1) Организација едукација за припрему и спровођење пројеката 2) Подизање нивоа сарадње између привредних субјеката на локалу, дефинисање годишњег акционог плана сарадње 3) Развој индустријског парка са комплетном инфраструктуром и програмима подршке за будуће инвеститоре 4) Проактиван рад на привлачењу домаћих и страних инвеститора 5) Промовисање Сенте путем представника већ присутних међународних инвеститора	1.- Оснивање правног субјекта 2.- Привредни савет или Клуб привредника 3.- Члан ОВ за привреду 4.—5.- Члан ОВ за привреду и Клуб привредника
ЛЕР 2	Стално улагање у квалитетну радну снагу	1) Уз укључивање свих заинтересованих страна, под координацијом ЛС школовање стручних радника прилагодити потребама привреде 2) Омогућити стручно усавршавање и преквалификацију радне снаге у сарадњи са послодавцима 3) Развијање дуалног образовања, уз дугорочне уговоре обезбедити улагања у техничке и људске капацитете школских центара, кроз које ће се оспособити за организацију преквалификација будућим инвеститорима	1.-2.- Образовни центар 3.- Школске установе
ЛЕР 3	Развој инфраструктуре која помаже раст бизниса	1) Укључење у железнички саобраћај Кикинда-Сента-Суботица 2) Обезбедити квалитетан прикључак на аутопут 3) Изградити обилазницу око града за потребе транзитног саобраћаја за камионе 4) Формирање пристаништа/марине, лучког туристичког и робног терминала на Тиси 5) Изградња и квалитетно одржавање путева, тротоара и бициклистичких стаза ка локацијама бизниса 6) Формирање безцаринске зоне	1.-6.- Члан ОВ за привреду и Одељење за привреду и ЛЕР 2.-3.-4.-5.- Члан ОВ за комунална питања и Одељење за грађевинске и комуналне послове
ЛЕР 4	Креирање повољног пословног окружења за функционисање привредних субјеката	1) Увести канале комуникације који ће обезбедити квалитетну размену информација између пословног сектора и ЛС, основати општинско тело које ће се бавити проблемима привреде и малих привредника 2) У сарадњи са заинтересованим странама редефинисати потребну подршку локалне самоуправе у правним и административним стварима према пословном сектору, ојачати информисање о конкурсима и одлукама које се тичу привреде 3) Оснивати тело или именовати носиоца посла на нивоу Општине ради подршке у конкурсима и подстицати заједничке набавке и тендере привредних субјеката 4) Организовати бесплатне едукације за привреднике на различите теме за повећање конкурентности	1.- Клуб привредника 2.- Оснивање правног субјекта 3.- Именовати радно тело за израду ЛАП (Одељење за грађевинске и комуналне послове и Одељење за привреду и ЛЕР) 4.-5.-6.-7.-8.-9.- Клуб привредника, Члан ОВ за привреду

		5) Основати клуб предузетника 6) Обезбедити размену информација о неискоришћеним радним просторијама ради ефикаснијег и ефективнијег коришћења истих 7) Менторска подршка и обезбеђивање простора за рад за почетнике у пословању 8) Покретање СТАРТ-УП пројеката на општинском нивоу; 9) смањити оне намете, на које ЛС има утицаја	

ЛЕР 5	Унапређење услова за привређивање у пољопривреди	1) Планско улагање ЛС у стварање предуслова за наводњавање 2) Израда средњорочног Програма за подршку пољопривредним газдинствима, уз дефинисање мера за: куповину механизације, повећање сточног фонда, подршку женама носиоцима пољ.газдинстава, подршке задругарству, осигурање усева, 3) Заједничко (ре)дефинисање канала и система сарадње ЛС и организација пољопривредника и садржај и начин стручне саветодавне подршке и стручног усавршавања 4) Оснажити произвођаче локалних производа кроз организацију сајмова, фестивала локалних производа и подршку њиховог појављивања на сличним манифестацијама у региону, уз евентуално заједничко брендирање 5) Стварање предуслова и додељивање инфраструктурално опремљених бесплатних плацева за формирање савремених видова газдовања (фарме)	1.- Члан ОВ за привреду, и Одељење за привреду и ЛЕР 2.- Програм за пољопривреду 3.- Цивилно друштво Газдакџор 4.- Цивилно друштво Газдакџор, ВАТЕБЕТ, Туристичка организација Сента 5.- Основна школа Турзо Лајош, (угледне фарме)
ЛЕР 6	Боље коришћење туристичких потенцијала кроз усмерења на развој културно-историјског, веллнесс, сеоског, и еко туризма	1) Израдити посебан план за развој туризма на територији општине Сента, који ће обрадити: a. Унапређење туристичке понуде базирану на културно-историјском наслеђу и брендирати Сенћанску битку b. Туристичку понуду везано за сеоски и еко туризам c. Искористити присуство термалне воде за изградњу веллнесс садржаја – истражити ЈПП конструкције d. Процес уређења статуса, унапредити понуду и промовисати викенд насеље Чарда e. Развој манифестационог туризма f. Изградњу додатних садржаја и промоцију бициклистичке стазе Еуровело g. Промовисање ЈПП ради повећања обима а и нивоа туристичке понуде	1.- Члан ОВ за туризам и Туристичка организација Сента

7. ВЕЗА ПРИОРИТЕТНИХ ЦИЉЕВА ПЛАНА РАЗВОЈА ОПШТИНЕ СЕНТА СА ЦИЉЕВИМА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА УН И ПРИОРИТЕТИМА ЕУ ЗА ПЕРИОД 2021-2027

7.1. Циљеви одрживог развоја УН (Агенда 2030)

Развојни правци - План развоја 2022-2030	Приоритетни циљеви - План развоја 2022-2030	Циљеви одрживог развоја
Развојни правци 1 Друштвени развој и Квалитет живота	КЖ 1 Успорити негативне демографске трендове	8. Достојанствен рад и економски раст - 8.3. Промовисати развојно оријентисане политике које подржавају продуктивне активности, стварање достојанствених послова, предузетништво, креативност и иновативност и подстицати формализацију и раст микропредузећа, односно малих и средњих предузећа, укључујући и приступ финансијским услугама 11. Одрживи градови и заједнице - 11.1 До 2030. осигурати да сви имају приступ адекватном, безбедном и приступачном становању и основним услугама, унапредити неусловна насеља
	КЖ 2 Унапредити друштвени дијалог, услуге ЛС и партиципацију грађана	16. Мир, правда и снажне институције - 16.6 Развити делотворне, одговорне и транспарентне институције на свим нивоима 17 Партнерством до циљева - 17.17 Подржати и промовисати делотворна јавна, јавно- приватна партнерства и партнерства цивилног друштва, изграђена на искуствима и стратегијама проналажења ресурса за партнерства
	КЖ 3 Унапредити квалитет здравствених и социјалних услуга у заједници	3 Добро здравље - 3.8. Постићи универзални обухват здравственом заштитом, укључујући заштиту од финансијског ризика, доступност квалитетних основних здравствених услуга и доступност безбедних, делотворних, квалитетних и јефтиних основних лекова и вакцина за све
	КЖ 4 Унапредити услове за квалитетно провођење слободног времена младих	4. Квалитетно образовање - 4.7. До 2030. обезбедити да сви ученици стекну знања и вештине потребне за промовисање одрживог развоја, између осталог и путем едукације о одрживом развоју и одрживим стиливима живота, људским правима, родној равноправности, као и о промовисању културе мира и ненасиља, припадности глобалној заједници и поштовања културне разноликости и доприноса културе одрживом развоју;
	КЖ 5 Континуално побољшање људских и материјалних предуслова за рад образовних институција, систематско праћење и прилагођавање потребама локалне заједнице	4. Квалитетно образовање - 4.7. До 2030. обезбедити да сви ученици стекну знања и вештине потребне за промовисање одрживог развоја, између осталог и путем едукације о одрживом развоју и одрживим стиливима живота, људским правима, родној равноправности, као и о промовисању културе мира и ненасиља, припадности глобалној заједници и поштовања културне разноликости и доприноса културе одрживом развоју
	КЖ 6 Бављење спортом учинити приступачним за већи број грађана	11. Одрживи градови и заједнице - 11.7 До 2030. омогућити универзални приступ безбедним, инклузивним и приступачним зеленим и јавним површинама, посебно за жене и децу, старија лица и особе са инвалидитетом
	КЖ 7 Сачувати и стално унапређивати природно и изграђено окружење	12 Одговорна потрошња и производња - 12.2. До 2030. постићи одрживо управљање и ефикасно коришћење природних ресурса
	КЖ 8 Унапредити сарадњу између јавног и цивилног сектора уз пуну транспарентност	17 Партнерством до циљева - 17.17 Подржати и промовисати делотворна јавна, јавно- приватна партнерства и партнерства цивилног друштва, изграђена на искуствима и стратегијама проналажења ресурса за партнерства

	КЖ 9 Унапредити квалитет живота у сеоским заједницама	11. Одрживи градови и заједнице - 11.1 До 2030. осигурати да сви имају приступ адекватном, безбедном и приступачном становању и основним услугама, унапредити неусловна насеља
	КЖ10 Повећање енергетске ефикасности и ефикасније коришћење обновљивих извора енергије на територији општине	7. Доступна и обновљива енергија - 7.2. До 2030. значајно повећати удео обновљиве енергије у глобалном енергетском миксу

Развојни правци - План развоја 2022-2030	Приоритетни циљеви - План развоја 2022-2030	Циљеви одрживог развоја
Развојни правац 2 Локално-економски развој	ЛЕР 1 Стварање предуслова за успешно привлачење домаћих и страних инвеститора	8. Достојанствен рад и економски раст - 8.3. Промовисати развојно оријентисане политике које подржавају продуктивне активности, стварање достојанствених послова, предузетништво, креативност и иновативност и подстицати формализацију и раст микропредузећа, односно малих и средњих предузећа, укључујући и приступ финансијским услугама; 16. Мир, правда и снажне институције - 16.6 Развити делотворне, одговорне и транспарентне институције на свим нивоима
	ЛЕР 2 Стално улагање у квалитетну радну снагу	4. Квалитетно образовање - 4.4. До 2030. значајно повећати број младих и одраслих који имају релевантне вештине, укључујући техничке и стручне, за запошљавање, достојне послове и предузетништво
	ЛЕР 3 Развој инфраструктуре која помаже раст бизниса	9 Индустрија, иновације и инфраструктура - 9.1. Развити квалитетну, поуздану, одрживу и отпорну инфраструктуру, укључујући регионалну и прекограничну инфраструктуру, како би се подржали економски развој и људско благостање, са фокусом на јефтином и једнаком приступу за све 9.4. До 2030. унапредити инфраструктуру и прилагодити индустрије како би постале одрживе, уз већу ефикасност у коришћењу ресурса и већим усвајањем чистих и еколошки исправних технологија и индустријских процеса, при чему ће све земље предузети активности у складу са својим одговарајућим капацитетим
	ЛЕР 4 Креирање повољног пословног окружења за функционисање привредних субјеката	8. Достојанствен рад и економски раст – 8.2. Постизање виших нивоа економске продуктивности кроз диверсификацију, технолошку надоградњу и иновације, укључујући фокусирање на радно интензивне и високо профитабилне секторе 8.3. Промовисати развојно оријентисане политике које подржавају продуктивне активности, стварање достојанствених послова, предузетништво, креативност и иновативност и подстицати формализацију и раст микропредузећа, односно малих и средњих предузећа, укључујући и приступ финансијским услугама;
	ЛЕР 5 Унапређење услова за привређивање у пољопривреди	2. Свет без глади - 2.3. До 2030. удвостручити пољопривредну продуктивност и приходе малих произвођача хране, а посебно жена, аутохтоних народа, породичних пољопривредних произвођача, сточара и рибара, кроз безбедан и једнак приступ земљишту, другим производним ресурсима и подацима, сазнањима, финансијским услугама, тржиштима и могућностима за остваривање додатне вредности, односно за запошљавање ван пољопривреде 2.4. До 2030. обезбедити одрживе системе за производњу хране и применити отпорне пољопривредне праксе за повећање продуктивности и производње, које помажу у одржавању екосистема, које јачају капацитет за прилагођавање

		климатским променама, екстремним временским условима, сушама, поплавама и осталим катастрофама, и које прогресивно побољшавају квалитет земљишта и тла
	ЛЕР 6 Боље коришћење туристичких потенцијала кроз усмерења на развој културно-историјског, веллнесс, сеоског, и еко туризма	8. Достојанствен рад и економски раст - 8.9. До 2030. осмислити и применити политике за промовисање одрживог туризма који ствара радна места и промовише локалну културу и производе

7.2. Приоритети ЕУ за период 2021-2027

Развојни правци - План развоја 2022-2030	Приоритетни циљеви - План развоја 2022-2030	Приоритети ЕУ за период 2021-2027
Развојни правац 1 <i>Друштвени развој и Квалитет живота</i>	КЖ 1 Успорити негативне демографске трендове	Европа ближа грађанима, подржавањем локалних стратегија развоја и одрживог урбаног развоја широм ЕУ
	КЖ 2 Унапредити друштвени дијалог, услуге ЛС и партиципацију грађана	Социјалнија Европа, достизање стуба социјалних права ЕУ и подршка квалитетном запошљавању, образовању, вештинама, социјалној инклузији и једнаком приступу здравственој заштити
	КЖ 3 Унапредити квалитет здравствених и социјалних услуга у заједници	
	КЖ 4 Унапредити услове за квалитетно провођење слободног времена младих	
	КЖ 5 Континуално побољшање људских и материјалних предуслова за рад образовних институција, систематско праћење и прилагођавање потребама локалне заједнице	Паметнија Европа кроз иновације, дигитализацију, економску трансформацију и подршку малим и средњим предузећима
	КЖ 6 Бављење спортом учинити приступачним за већи број грађана	Социјалнија Европа, достизање стуба социјалних права ЕУ и подршка квалитетном запошљавању, образовању, вештинама, социјалној инклузији и једнаком приступу здравственој заштити
	КЖ 7 Сачувати и стално унапређивати природно и изграђено окружење	Зеленија Европа без угљен-диоксида, спровођењем Паришког споразума и улагањем у енергетску транзицију, обновљиве изворе и борбу против климатских промена
	КЖ 8 Унапредити сарадњу између јавног и цивилног сектора уз пуну транспарентност	Европа ближа грађанима, подржавањем локалних стратегија развоја и одрживог урбаног развоја широм ЕУ
	КЖ 9 Унапредити квалитет живота у сеоским заједницама	Социјалнија Европа, достизање стуба социјалних права ЕУ и подршка квалитетном запошљавању, образовању, вештинама, социјалној инклузији и једнаком приступу здравственој заштити
	КЖ 10 Повећање енергетске ефикасности и ефикасније коришћење обновљивих извора енергије на територији општине	Зеленија Европа без угљен-диоксида, спровођењем Паришког споразума и улагањем у енергетску транзицију, обновљиве изворе и борбу против климатских промена
Развојни правац 2 <i>Локално-економски развој</i>	ЛЕР 1 Стварање предуслова за успешно привлачење домаћих и страних инвеститора	Паметнија Европа кроз иновације, дигитализацију, економску трансформацију и подршку малим и средњим предузећима
	ЛЕР 2 Стално улагање у квалитетну радну снагу	Социјалнија Европа, достизање стуба социјалних права ЕУ и подршка квалитетном запошљавању, образовању, вештинама, социјалној инклузији и једнаком приступу

	ЛЕР 3 Развој инфраструктуре која помаже раст бизниса	Паметнија Европа кроз иновације, дигитализацију, економску трансформацију и подршку малим и средњим предузећима
	ЛЕР 4 Креирање повољног пословног окружења за функционисање привредних субјеката	
	ЛЕР 5 Унапређење услова за привређивање у пољопривреди	
	ЛЕР 6 Боље коришћење туристичких потенцијала кроз усмерења на развој културно-историјског, веллнесс, сеоског, и еко туризма	

8. ПРИОРИТЕТИ И ИНВЕСТИЦИЈЕ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ОПШТИНУ СЕНТА, КОЈИ НИСУ У НАДЛЕЖНОСТИ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ ИЛИ ЈЕСУ АЛИ ЗАХТЕВАЈУ ПРЕТЕЖНО СУФИНАНСИРАЊЕ

8.1. Пројекти од значаја, и у надлежности локалне самоуправе, који захтевају претежно суфинансирање

Приоритетна област	Пројекти од значаја у надлежности локалне самоуправе који захтевају претежно суфинансирање	Могући партнери за суфинасирање	Могући начин суфинансирања -кроз пројекат (ПРОЈЕКАТ) -јавно приватно партнерство ЈПП
Развој здравствене инфраструктуре	Обнова зграде Дома здравља на Торњошком путу	Влада АПВ - Секретаријат за енергетику и Секретријат за здравство	ПРОЈЕКАТ
	Обнова зграде Домова здравља у руралним насељима	Влада АПВ - Секретаријат за енергетику и Секретријат за здравство	ПРОЈЕКАТ
Развој недостајуће комуналне инфраструктуре	Асфалтирање локалних путева и улица у насељеним местима	Управа за капитална улагања	ПРОЈЕКАТ
	Завршетак изградње канализационе мреже -	Влада АПВ - Секретаријат за пољопривреду ЕУ ИПА/ИПАРД средства билатерални инострани донатори	ПРОЈЕКАТ
	Обнова водоводне мреже	Билатерални инострани донатори	ПРОЈЕКАТ
	Изградње фабрике воде	Влада АПВ билатерални инострани донатори	ПРОЈЕКАТ
	Обнова топловодне мреже	Министарство енергетике	ПРОЈЕКАТ ЈПП
	Обнова система јавне расвете	ЕУ ГБИ Билатерални инострани донатори Влада АПВ - Секретаријат за енергетику	ПРОЈЕКАТ ЈПП

Развој руралних насеља	<i>- Изградња локалног пута – Богараш – Тотово село</i>	Влада АПВ - Секретаријат за пољопривреду ЕУ ИПА/ИПАРД средства билатерални инострани донатори	ПРОЈЕКАТ
	<i>Обнова бунара и водоводне мреже</i>	Влада АПВ	ПРОЈЕКАТ

Обнова Народне баште	<i>Изградња пливачке, веслачке и ватерполо академије</i>	билатерални инострани донатори	ПРОЈЕКАТ
	<i>Опремање термалног бунара и изградња Веллнес Центра - ППП</i>	Приватни заинтересовани субјекти	ЈПП ПРОЈЕКАТ
Обнова образовне инфраструктуре	<i>Обнова зграде ОС Стевам Сремац</i>	Канцеларија за јавна улагања Влада АПВ	ПРОЈЕКАТ
	<i>Изградња дома за ученике</i>	Влада АПВ	ПРОЈЕКАТ
Развој туристичке инфраструктуре	<i>Обнова споменика сенћанске битке</i>	билатерални инострани донатори	ПРОЈЕКАТ
	<i>Изградња бициклистичког пута на долми</i>	ЕУ ИПА ЦБЦ и/или ИПАРД средства	ПРОЈЕКАТ
Обнова осталих објеката јавне намене	<i>Проширење капацитета пословног инкубатора</i>	Влада АПВ ЕУ ИПА ЦБЦ средства билатерални инострани донатори	ПРОЈЕКАТ
Обнова историјског језгра града	<i>Обнова централног трга и околних улица</i>	Канцеларија за јавна улагања Влада АПВ	ПРОЈЕКАТ
	<i>Обнова градске куће</i>	Канцеларија за јавна улагања Влада АПВ	ПРОЈЕКАТ
	<i>Обнова и пренамена бивше зграде суда са културним садржајима</i>	Канцеларија за јавна улагања Влада АПВ билатерални инострани донатори	ПРОЈЕКАТ
Капитални пројекти заштите животне средине	<i>Санација и ревитализација бивших депонија</i>	Влада АПВ – ресорни Секретаријат ЕУ ИПА/ИПАРД средства	ПРОЈЕКАТ
	<i>Уклањање дивљих депонија</i>	Влада АПВ – ресорни Секретаријат ЕУ ИПА/ИПАРД средства	ПРОЈЕКАТ
	<i>Пошумљивање и израда ветрозащитних појасева</i>	Влада АПВ – ресорни Секретаријат ЕУ ИПА/ИПАРД средства	ПРОЈЕКАТ

8.2. Приоритети и инвестиције од значаја за Општину Сента који нису у надлежности локалне самоуправе

Приоритетна област	Пројекти од значаја за Општину Сента, који нису у надлежности ЛС и захтевају ангажовање више ресорних институција	Могући партнери за суфинасирање	Могући начин суфинансирања -кроз програм (ПРОГРАМ) -кроз пројекат (ПРОЈЕКАТ) -јавно приватно партнерство ЈПП
Развој здравствене инфраструктуре	Обнова Опште Болнице у Сенти	Канцеларија за јавна улагања Влада АПВ Министарство здравља	ПРОГРАМ ПРОЈЕКАТ
Развој руралних насеља	Гасификација руралних насеља	Србијагас Ад	ПРОГРАМ
	Обнова пута Кеве-Торњош	ЕУ ИПА/ИПАРД средства	ПРОГРАМ ПРОЈЕКАТ
Обнова комплекса бивше касарне	Изградња нове зграде Основног суда у Сенти	Министарство правде	ПРОЈЕКАТ
	Изградња Дома за смештај старих	Канцеларија за јавна улагања Влада АПВ	ПРОЈЕКАТ ЈПП
	Завршетак обнове зграде за потребе Историјског Архива	Управа за капитална улагања Канцеларија за јавна улагања Влада АПВ	ПРОЈЕКАТ
Повезивање Сенте у регионалну инфраструктуру	Изградња обилазнице око Сенте	Ресорно министарство Путеви Србије АД	ПРОГРАМ ПРОЈЕКАТ
	Изградња пута Сента-Суботица	Ресорно министарство Путеви Србије АД	ПРОГРАМ ПРОЈЕКАТ
	Обнова железнице од станице од луке	Ресорно министарство Железница Србије АД	ПРОГРАМ ПРОЈЕКАТ
Развој туристичке инфраструктуре	Изградња луке за речни туризам	Ресорно министарство Влада АПВ ЕУ ИПА/ИПАРД средства Билатерални инострани донатори	ПРОГРАМ ПРОЈЕКАТ
Обнова осталих објеката јавне намене	Обнова зграде Центра за социјални рад	Влада АПВ - Секретаријат за енергетику	ПРОЈЕКАТ
	Обнова железничке и аутобуске станице	Железница Србије АД	ПРОГРАМ ПРОЈЕКАТ
Развој инфраструктуре за пољопривреду	Изградња акумулационог језера Загорица	Влада АПВ Секретаријат за пољопривреду	ПРОЈЕКАТ
	Санација и доградња каналске мреже за наводњавање	Влада АПВ Секретаријат за пољопривреду	ПРОГРАМ ПРОЈЕКАТ

9. ОКВИР ЗА СПРОВОЂЕЊЕ, ПРАЋЕЊЕ СПРОВОЂЕЊА, ИЗВЕШТАВАЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ ПЛАНА РАЗВОЈА ОПШТИНЕ СЕНТА

Процес имплементације Плана развоја мора бити јасно дефинисан. Кључни актери морају бити свесни својих улога и одговорности.

У циљу успешне имплементације сваке фазе Плана развоја, процес реализације поред активности управљања мора да укључи и активности на праћењу спровођења појединих мера, као и анализу ефективности и ефикасности спроведеног. Систем управљања обухвата процесе планирања, организације, одабира људи, координирања, руковођења и контроле, укључујући и ангажовање људских, финансијских, технолошких и природних ресурса.

Процес стратешког планирања је динамичан процес и финални документи се посматрају као динамични, односно променљиви алати. У том контексту, целокупан процес планирања је дефинисан као трогодишњи циклус анализе – планирања – програмирања – имплементације – реализације – праћења – процене – поновне анализе, итд. Процес се комплетно преиспитује на 3 године.

Потребу прецизног праћења реализације налаже и наступајућа обавеза израде Средњорочног плана развоја ЛС, који је уједно и врло прецизан акциони план за остваривање планираних приоритетних циљева, кроз реализацију предвиђених мера.

Средњорочни план је документ, где ће се наћи на једном месту у форми акционог плана све мере, програми и пројекти који се реализују у дотичној години а планирани су у Плану развоја општине или у нижим, специјализованим стратешким документима или акционим плановима.

Прецизну разраду у Плану развоја предвиђених мера у форми акционог плана за њихову реализацију припремају именовани носиоци дотичних мера под називом “Носиоци реализације мера и координације активности” у делу, где су описани појединачни развојни правци у табели ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ - МЕРЕ за остваривање приоритетних циљева - НОСИОЦИ реализације мера и координације активности.

Детаљна (годишња) разрада корака за реализацију одређене мере из Плана развоја од стране Носиоца мере се ради у склопу процеса израде Средњорочног плана, и исти се понавља сваке године.

Средњорочни план се припрема на 3 године и сваке године се ради ажурирање, на начин, да паралелно са извештавањем о реализацији за текућу, тј. управо прошлу годину, додају се мере и акциони план за годину испред (преостале две године). На тај начин, ЛС а и њени извршни органи увек ће имати прецизан акциони план за реализацију дефинисаних стратешких приоритета за наредне три године. На тај начин, Средњорочни план постаје врло важан незаобилазни документ приликом састављања годишњег буџета ЛС.

Примена Плана развоја локалне заједнице је заснована на имплементацији средњерочног плана, доброј организационој структури и ангажовању заинтересованих актера. Процес имплементације Плана развоја локалне заједнице је инкорпориран и користи постојећу структуру у локалне администрације.

Одговорност за праћење спровођења Плана развоја имаће Општина Сента. Општина Сента ће вршити праћење и вредновање реализације усвојеног Плана развоја општине Сента за период 2022-2030. година практично у коонтинуитету и на годишњем нивоу и о резултатима овог процеса припремати извештаје које ће објављивати у предложеним оквирима и роковима.

Процес праћења и вредновање реализације усвојеног Плана развоја се састоји од три активности које следе једна за другом:

- Праћење (мониторинг) текућих активности на спровођењу мера, предвиђених стратешким документима
- Вредновање (евалуација) успешности реализованих мера и утицаја на циљани проблем
- Извештавање о резултатима и формулисање препорука за побољшање рада

Одговорна тела за спровођење ових активности су: Општинска управа, Тим за спровођење Плана развоја Општине Сента 2022 – 2030, Општинско веће.

Тим за спровођење Плана развоја именује, одлуком, председник општине, а чине га представници најважнијих локалних организација и установа, као и представници привреде и невладиног сектора. Тим за спровођење Плана развоја састаје се најмање једном годишње у процесу вредновања постигнутих учинака, или више пута по потреби, на основу Одлуке председника општине и свог пословника о раду.

Праћење (мониторинг) реализације мера дефинисаних Планом развоја је систем прикупљања и обраде података у вези са реализацијом појединих активности у оквиру сваке од мера. Сврха прикупљања и обраде података је упоређивање постигнутих резултата у оквиру сваке од мере, у односу на планиране. Праћење се врши континуирано, а за то се користе дефинисани обрасци и базе података које је потребно ажурирати у складу са доступним подацима званичне статистике. Посебно је значајно водити рачуна о јасном дефинисању улога и одговорности у делу прикупљања података, где ће овај посао бити дефинисан као системска активност, а не као једнократни задатак.

Вредновање (евалуација) реализације мера започиње активностима обраде претходно прикупљених података, Тим за спровођење Плана развоја презентује исте председнику општине и општинском већу, након чега се приступа процесу вредновања учинака, тј. мерења постигнутих показатеља. Постигнути резултати у оквиру сваке мере представљају се показатељима, квантитативно односно квалитативно. Контролно вредновање врши се након 3 године, а финално вредновање након завршетка планског периода када се врши и вредновање реализације Плана развоја у целини. Уколико се тако определи, општина може процес вредновања поверити и спољној организацији која за наведени посао поседује потребне референце. Резултати вредновања достављају се председнику општине и Општинском већу.

Извештавање је активност која се спроводи након завршетка активности праћења и вредновања, а подразумева припрему годишњег извештаја о спровођењу Плана развоја Општине Сента, у оквиру поступка прописаног за израду извештаја о спровођењу средњорочног плана.

Општина Сента као обвезник средњорочног планирања у обавези је да прати и анализира напредак у остварењу циљева из средњорочног плана и резултате спроведених мера и активности, те до 15. марта текуће године израђује годишњи извештај о спровођењу средњорочног плана и годишњи извештај о учинку програмског буџета за претходну фискалну годину.

Поред годишњег извештаја, Општинско веће, истеком сваке треће календарске године од доношења Плана развоја, утврђује предлог извештаја о учинцима спровођења Плана развоја, који подноси на усвајање скупштини Општине, најкасније у року од шест месеци од истека тог рока.

Годишњи извештај о спровођењу Плана развоја Општине и Извештај о учинцима спровођења, се објављује на интернет страници Општине, најкасније 15 дана од дана усвајања.

Након усвајања извештаја о учинцима, Општинско веће и Скупштина општине могу утврдити потребу спровођења ревизије Плана развоја, на основу чега се приступа изради предлога измена и допуна Плана развоја. План развоја Општине се мења и допуњује у процедури прописаној за његово усвајање.

Имајући у виду, да праћење, вредновање реализације и извештавање, па и ревизија стратешких докумената захтевају знатно веће људске и техничке ресурсе, него што је то досад било уобичајено за послове у вези са Планом развоја, Општина Сента ће сагледати најадекватнија решења и усмерити, или уговорити додатне капацитете за квалитетну реализацију ових послова.